

ŠTAJERSKI GOSPODAR

Ercheint jeden Samstag — Verlag und Schriftleitung: Marburg (Drau), Badgasse 6 — Ruf 25-67 — Bezugspreise: / n der Ostmark.. vierteljährlich RM 1.20 einschl. 9 Rpf Postgebühr; im Altreich: RM 1.20 einschl. 9 Rpf Postgebühr, zuzüglich 18 Rpf Zustellgebühr. — Postcheckkonto Wien Nr. 55030

Nr. 31 - IV. Jahrgang

Marburg a. d. Drau, Samstag, 5. August 1944

Einzelpreis 10 Rpf

Odgovor nemškega naroda

Vsa Nemčija se uvršča v sklenjeni fronti za boj, ki odloča o življenju in smrti
Sovražni svet je vzdramil poslednje speče sile v nemškem narodu — Boj in
delo do izvojevanja dokončne zmage — Vpostava bo zajela vse sile naroda

V notranjosti našega lista objavljamo globoko zamišljen govor, ki ga je imel Reichsminister dr. Goebbels preteklo sredo v svojstvu Poverjenika Reicha za totalno vojno vpostavo nemškega naroda. Misli, ki so bile razvite v omenjenem govoru, so tako izčrpno obdelale vso problematiko totalne mobilizacije nemških narodnih sil, da bi bilo pravzaprav odveč, še kaj pristavljati. Spričo resnosti časa, v katerem živimo, pa ne bo odveč, ako na uvodnem mestu spregovorimo o smislu zbiranja vseh sil, ki jih mora nemški narod zbrati, da bi se ubranil generalnega naskoka sovražnikov.

Nemški narod v svoji zgodovini še ni bil postavljen pred tako težko nalogo kakor v sedanjí vojni. Kmalu bo minulo pet let, odkar strežejo sovražniki po življenju nemškega naroda, ker ne dopuščajo, da bi si oblikoval svoje politično, socialno in gospodarsko življenje po zakonih in spoznanjih, ki so se rodila iz idejnega zaklada nacionalsocialističnega gibanja. Sovražnemu taboru je bilo pred petimi leti čisto vseeno, kako bi se rešilo vprašanje mesta Danzig. Iskali so vsako priliko, ki bi jim bila omogočila zažgati bakljo svetovne vojne proti vsemu, kar je nemškega. Govorili so tedaj o nedotakljivosti dotedanje Poljske, vse njihovo politično hotenje pa je šlo za tem, da izzovejo vojno, ki naj bi povzročila v svojih zadnjih posledicah zlom Führerjeve nacionalsocialistične Nemčije. V zmagovitih pohodih, kakor jih doslej ne beleži zgodovina, je nemški vojak pariral nesramno izzivanje sovražne koalicije. Vojno dogajanje je zanesel daleč v sovražne dežele, ter je tako v prvih treh letih odvrnil od svoje domovine rušenje, uničevanje vrednot in prelivanje krvi. Ker sovražni tabor ni mogel nikjer premagati nemškega vojaka, je začel zlasti v zadnjih dveh letih skoraj sistematično rušiti nemška mesta, uničevati nemške kulturne dobrine, naselbine, ubijajoč tako na tisoče in tisoče nedolžnih žrtev v nemški domovini. Dogodki zadnjega leta so doprinesli dokaz, da se pripravlja sovražna koalicija plutokracije in boljševizma za generalni naskok na Nemčijo in na Evropo. Zavest nemškega človeka, da gre za boj na življenje in smrt, je rasla v premi črti z naporí sovražnega tabora. Nemški vojak se je od prvega dne svojega boja zavedal, da mu ne bo ničesar prihranjeno, nasprotno, da bo moral z nadčloveškimi silami braniti golo življenje svojega naroda. Tako je bil nemški vojak v svojem obžalovanju vrednem požrtvovanju in v svoji edinstveni hrabrosti vzor in svarilec obenem.

Povsem pravilno je ugotovil dr. Goebbels v svojem zadnjem velikem govoru, da nemški narod doslej še ni zbral vseh svojih razpoložljivih sil za boj, ki odloča o zmagi, istoletni z življenjem, ter o porazu, ki bi bil začetek konca za ves nemški narod.

Nauk, ki ga črpa nemški narod iz dosedanje nadčloveške vpostave svojih vojakov na frontah, je bil pravočasno zapopaden v najširših plasteh in vrstah vsega nemškega naroda. Sedaj gre za to, ali so bile vse dosedanje žrtve nemškega naroda zastoj ali ne. Narod bi se obremenil s strašno krivdo, ako ne bi opravičil teh ogromnih žrtev za svojo svobodo in za svobodo ostalih evropskih narodov. Toda genij nemškega naroda še ni nikdar odpovedal, zlasti ne tedaj, kadar je bil v nevarnosti. Da je sedanja nevarnost smrtna, ni treba še posebej poudarjati. Zadostuje samo pogled na fronte, kjer butajo valovi sovražnih armad ob jekleni nemški branik. V nemških rokah je sedaj, ali bo narod vse do-

bil, kar mu obeta zarja zmage, ali pa bo vse izgubil in utonil v grozi brez konca.

V taki uri je tedaj zadonel klic po totalni mobilizaciji vseh razpoložljivih sil. Sleherni Nemec je razumel ta klic in tako je po vsej Nemčiji liki orkanu zabučala pripravljenost srce in pesti. Ves nemški narod se hoče uvrstiti v tisto silno fronto, ki se bo borila častno vse dotlej, dokler ne bo v zadnji bitki izsilila odločitev v tej vsiljeni mu vojni. Sedaj ni nikjer žrtve, ki ne bi bila dovolj velika, da je narod ne bi položil na oltar svoje svobode in neodvisnosti. Nemški človek se zaveda, da je postalo spričo te borbe majhno in nesmiselno vse, kar ni povezano s to gigantsko borbo na življenje in smrt. Zaveda se, da je vse, kar poseduje in ljubi, brez vrednosti v tistem trenutku, ko bi sovražnik preplaval Reich in dobil oblast nad nemškim narodom. Zrtvovati je treba tedaj vse, ako je ta žrtev v službi obrambe in bodočega nemškega naskoka na sovražni svet. Pravilno je zapisal te

Dr. Goebbels beim Führer

Der Führer und Reichsminister Dr. Goebbels, der zum »Reichsbevollmächtigten für den totalen Kriegseinsatz« bestellt wurde, im Führerhauptquartier

Presse-Hoffmann (Sch)

Potek velike obrambne bitke na vzhodu

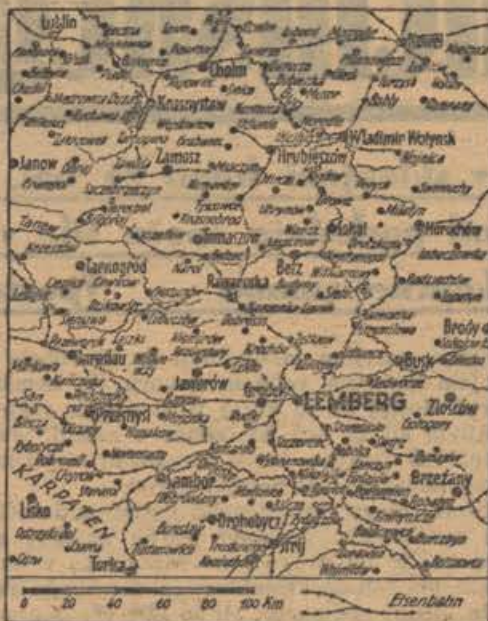
Na vzhodni fronti so nemške čete po poročilu, ki ga je izdalo nemško vrhovno poveljstvo dne 27. julija t. l., odbile v odseku Lemberg-Stanislaw številne sovjetske napade ob velikih izgubah za sovražnika. Jedro mesta Lemberg držijo naši grenadirji še nadalje proti vsem boljševiškim napadom. Medtem se je vzdrževal v področju Jaroslava in Lublina močan sovražni pritisk. Mesto Lublin je bilo po srditem boju prepuščeno sovražniku. Na obeh straneh Brest-Litovska, pri Bialystoku in vzhodno od Kovna so bili razbiti vsi sovjetski poskusi prodora nemške fronte. Lokalni vdori so bili pri tem zapahneni. Pri Ponevišu so se medtem razvili boji s sovražnimi izvidniškimi in oklopniškimi konicami. Med Dünaburgom in Finskim zalivom so se tudi včeraj zrušili številni sovjetski napadi ob krvavih izgubah za sovražnika. Mesto Narva, ki se je nahajalo v eksponiranem frontnem loku, je bilo po načrtnem uničenju vseh vojaško važnih naprav na povelje izpraznjeno. Napadi proti našim skrajšanim, par kilometrov bolj zapadno ležečim postojankam so ostali brez uspeha. — V času od 24. junija do 24. julija je bilo na vzhodni fronti uničenih 924 sovjetskih tankov. — Močni odredi nemškega letalstva so učinkovito posegali v boj na posameznih težiščih ter so pri tem razkropili številne sovjetske kolone. Pri tem je bilo uničenih 35 sovražnih tankov in nad 400 vozil. Ponoči so težka bojna letala napadala sovražne priprave okrog Lublina.

28. julij: Na vzhodni fronti se je velika obrambna bitka med Karpati in Finskim zalivom glede srditosti še stopnjevala. Sovražniku je uspelo na raznih odsekih deloma globoko vdreti v našo fronto. Da bi se prištedile sile, so bili izravnani nekateri eksponirani frontni loki na posameznih odsekih. V teku te frontne izravnave so bila mesta Lemberg, Brest-Litovsk, Bialystok in Dünaburg izpraznjena po uničenju vseh vojaško važnih naprav. V Galiciji so se umaknile naše čete na povelje na nove postojanke pred Karpati, odbijajoč na to vse napade pritiskajočih boljševikov. Zapadno od reke San se odigravajo menjajoči se boji s prodirajočimi sovražnimi konicami. Med gornjim Bugom in med Vislo

dni neki nemški list: V tej uri se ne borimo za kak svetovni nazor, tudi ne za kak kosček zemlje ali za našo pravico, saj se borimo za svoje golo življenje. V mnogih delih Evrope je sovražnik že pokazal, kaj ima pričakovati nemški narod, ako bi se posrečilo sovražniku prenesti vojno viro na nemška tla. Italija, Normandija, Poljska, itd. dokazujejo na nepopisni način, v kakšni obliki pripravljajo sovražnik »bodočnost Evrope«. Nobenega dvoma ni, da bi skušal sovražnik, ako bi mu to uspelo, vdreti v srce Nemčije. Toda sovražnik se vara, kajti nemški narod zbira v tej uri vse svoje sile. Sledil bo udarec za udarcem in čim besnejši je naskok sovražnikov, tem hujši bo odpor nemškega naroda. Sovražna koalicija bo občutila že v doglednem času ta odpor, ki se bo stopnjeval s tistim fanatizmom, ki je že od nekdaj odlikoval vse horce za Führerjevo idejo.

Odgovor nemškega naroda v smeri totalne mobilizacije vseh razpoložljivih sil je izpadel tako, kakor je v interesu Nemčije in Evrope. Nemško vodstvo je lahko zadovoljno, kajti poslej v vrstah poštenih Nemcev, ki so v ogromni večini, ni nikogar, ki ne bi vpustil vse, tudi svoje življenje.

Močan sovjetski pritisk pri Varšavi in v Baltiku — Učinkovita nemška obramba na vseh odsekih vzhodne fronte

Karte zu den Kämpfen im Raum um Lemberg
Scherl-Bilderdienst-M.

so bili odbiti številni sovjetski napadi v srditi borbi ter po uničenju številnih sovražnih tankov. V odseku Bialystok-Kovno so se zrušili lokalni napadi boljševikov. Severno od Kovnega se odigravajo srditi boji s sovražnimi oklopniškimi in izvidniškimi odredi. Med Dünaburgom in med Finskim zalivom so se zrušili zopet številni težki sovjetski napadi ob velikih izgubah za sovražnika. Močni odredi nemškega letalstva so podpirali obrambne boje vojske ter uničili v nizkih poletih 71 sovražnih tankov ter nad 400 vozil. Ponoči je nemško letalstvo bombardiralo kolodvor v Vilni ter zbirališča sovjetskih čet zapadno od Lublina.

29. julij: Nemške čete so pred Karpati zavrnile srdite sovjetske napade deloma v protinapadih. Vzhodno od velikega loka Visle se preriva sovražnik z močnimi silami k obrežju reke. Poskus prekorčenja reke je bil preprečen. Jugovzhodno od Varšave ter pri mestu Siedlce trajajo srditi boji. Med srednjim Bugom in Kovnom so odbile naše čete vse sovražne poskuse prodora. Medtem se je ojačil sovražni pritisk v odseku Kovno-Riga. Kljub žilavemu odporu branilcev je uspelo sovražniku prodreti v mesto Schaulen. Sovražne sile, prodirajoče proti mestu Mitau, so bile v protinapadu zavrnjene iz mesta. Na fronti med Düno in Finskim zalivom so se zrušili tudi včeraj vsi sovražni napadi ob istočasnem uničenju 43 sovražnih tankov. Odredi nemškega letalstva so uničili 40 nadaljnjih tankov, številne topove in več sto vozil. Ponoči je sledil koncentričen letalski napad na kolodvor Molodečno, kjer so bombe povzročile velike požare in silne eksplozije med transportnimi vlaki. V Kirkenesu so naši letalci zbili 12 sovjetskih letal.

30. julij: Na vzhodni fronti so nemške čete pred Karpati, južno in severno od Reichshofa

odbile sovražne napade ali pa jih zaustavile. V velikem loku Visle so vrgle naše čete sovražnika, ki je prekorčal reko v protinapadu. Med Varšavo in Siedlce se nahajajo nemške čete še nadalje v težkih bojih s prodirajočimi sovjetskimi silami. Mimogrede odrezana posadka mesta Brest-Litovsk se je prebila skozi naše črte skupno s svojimi ranjenci. Med srednjim Bugom in Oltro so naše čete zaustavile srdite napade boljševikov pri Bialystoku in severovzhodno od Augustova. Pri Kovnem je pričel sovražnik svoj pričakovani velenapad. V srditih bojih ter v protisunkih naših oklopniških odredov je bilo zapahnenih več vdorov. V Letonski so ostali sovražni napadi na Mitau ter severovzhodno od Poneviša brez uspeha. Med Düno in jezerom Peipus so obdržale naše čete svoje postojanke po boju z močnimi sovjetskimi odredi. Popoln obrambni uspeh so dosegle nemške čete ob prekopu pri Narvi, kjer je sovražnik z močnimi silami zaman napadal naše postojanke. Nemško letalstvo je tudi topot uspešno bombardiralo sovražna izkrcavanja na Visli ter zbirališča čet vzhodno od velikega loka Visle.

31. julij: Na zapadu se odigravajo med Karpati in med Finskim zalivom tudi nadalje srditi in siloviti boji. Pred Karpati so se zrušili številni sovražni napadi. V področju Varšave je bil preprečen v težkih bojih prodor močnih sovražnih sil v mesto. Po zavrnitvi opetovanih sovjetskih napadov na Siedlce so se naše čete umaknile tam na nove postojanke proti severu. Med srednjim Bugom in Oltro se je fronta vzdržala. Pri Kovnem so boljševiki nadaljevali svoje napade ter so se kljub žilavemu odporu naših čet polastili imenovane mesta. Na Letonskem se odigravajo srditi boji za Mitau ter pri Birzenu. Zapadno od Ostrova so bili zavrnjeni boljševiški napadi. V ožini pri Narvi so naše divizije skupno z edinicami vojne mornarice tudi včeraj odbile vse močne poskuse prodora boljševikov v trdih bojih. Sovražnik je imel zelo velike izgube na ljudeh in materialu. Letalstvo je v nizkih poletih uničilo številne tanke in topove ter več sto vozil.

1. avgust: Na vzhodnem obronku Karpatov prodirajo sovražne sile proti cesti Beskid-skih prelazov, kjer so se razvili protinapadi. Med izvodom Dnjestra in velikim lokom Visle so zavrnile naše oklopniške divizije v več odsekih, uničujoč veliko število sovražnih tankov. Ob velikem loku Visle so bili vsi boljševiški poskusi forsiranja reke izjalovljeni z izjemo enega samega vdora. Pri Varšavi še traja močan sovražni pritisk. Med srednjim Bugom in Augustovom so se umaknile naše čete po načrtu kljub ostremu pritisku sovražnika ob obrambi številnih sovražnih napadov. Zapadno od Kovna je sovražnik napadal brez uspeha na obe straneh reke Memel. V Mariampolu se odigravajo srditi poulični boji, istotako v mestu Mitau. Pri Birzenu so vrgli Nemci sovražnika v protinapadu. Istotako so bili vzhodno od Düne v protinapadih uničeni vsi sovražni sunki. Pri Narvi sovražnik ni več nadaljeval svojih velenapadov z ozirom na izgube prejšnjih dni. Letalstvo je uspešno posegalo v težišča bojev na zemlji ter je pri tem uničilo 300 sovražnih tankov.

Težki boji v Normandiji

Vpostava oklopniških odredov proti Anglo-Amerikancem Novi poskusi prodora pri Firenci zrušeni v nemškem ognju

Dne 27. julija je sporočilo nemško vrhovno poveljstvo, da so bile južno od Caena naše dne 26. julija zopet izvojevane postojanke utrjene. Naše čete so jih držale proti obnovljenim lokalnim napadom sovražnika. Vzhodno od Caena je nemška artilerija razbila priprave sovražnih oklopniških odredov. Zapadno od Caumonta je dosegel sovražnik par lokalnih vdorov, ki so pa bili zapahneni ob istočasnem uničenju 45 sovražnih tankov. Ameriški odredi so v področju zapadno od St. Lo-a nadaljevali svoje napade z močnimi silami. Sovražni skupini 20 tankov s pehoto je uspelo prodreti do Canisy-ja. Pet tankov je bilo uničenih. Tu in v področju Marignyja so se razvili srditi boji. Severno od Perriersa so držale naše čete svoje postojanke proti vsem sovražnim napadom. — Povračilni ogenj na London deluje neprestano. — V Italiji je sovražnik južno od Firence tudi včeraj zamašil prodreti našo fronto. Vsi valovi sovražnih napadov so obležali pred našimi postojankami ob velikih izgubah. — Ameriški bombniki so napadli nasebine v jugovzhodni Nemčiji ter v Romuniji. Protiletalska obramba je uničila 42 sovražnih letal, med njimi 35 štirimotornih bombnikov. Romunski lovci so zbili devet ameriških lovcev. Ponoči so vrgla sovražna letala bombe na Hamburg ter na Tilsit. Zbitih je bilo šest sovražnih letal.

28. julij: Na obeh straneh mesta St. Lo so nadaljevali Amerikanci svoj velenapad ves dan. Vzhodno od St. Lo-a so jim uspeli samo nekateri nebitni vdori, jugozapadno od St. Lo-a pa so bile naše čete v srditih in za obe strani izguboplnih bojih potisnjene proti jugu in jugozapadu. Protinapadi za zamašitev fronte, ki je bila na nekaterih mestih raztrgana, so v teku. Uničenih je bilo 75 sovražnih tankov. Pri Caenu je sovražnik zamašil nadaljeval svoje napade. Torpedna letala so v zalivu reke Seine uničila sovražno petrolejsko ladjo s 4000 brt, obenem pa poškodovali štiri transportne ladje s 25 000 brt ter nekega rušilca. — Nad velikim Londonom traja skoraj neprestano težki povračilni ogenj orožja V 1. — V Italiji je obtipal sovražnik celokupno našo fronto s pomočjo številnih lokalnih napadov. Težišče sovražnih izvidniških sunkov je bilo južno od mesta Firence ter ob jadranski obali. Vsi napadi so bili ob naših postojankah odbiti. Od ranih jutranjih ur je sovražnik začel na široki fronti južno od Firence s svojim velenapadom. Razvili so se srditi boji. — Ameriški bombniki so bombardirali Budimpešto. Nemška in madžarska obramba sta uničili 29 sovražnih letal, med njimi 26 štirimotornih bombnikov. V pretekli noči so vrgla sovražna letala bombe na zapadno Nemčijo in na Insterburg v Vzhodni Prusiji. Zbitih je bilo trije letal.

29. julij: Na zapadnem delu normanskega mostišča se je sovražni velenapad včeraj še bolj razširil. Vzhodno od St. Lo-a so bili odbiti močni lokalni napadi. Južno od Moyona in Villebaudona so bile v protinapadu razbite sovražne napadalne konice. Bolj zapadno je sovražnik z novimi rezervami po srditih bojih prodril bolj proti jugozapadu. Na zapadnem krilu mostišča so se naše divizije umaknile močno pritiskajočemu sovražniku na obeh straneh mesta Coutances. V novih postojankah so bili potem odbiti vsi sovražni napadi. — Povračilni ogenj na London deluje slej kot prej. — V Italiji se je zrušil krvavo drugi sovražni velenapad proti Firenci. Ob najjačji artilerijski pripravi je butal sovražnik z osmerimi divizijami proti naši fronti, ne da bi dosegel kak uspeh. Na ostali fronti se je ome-

vil sovražnik na slabotnejše napade zapadno od reke Tiber ter v obalnem odseku, toda brez uspeha. — Ameriški bombniki so napadli nasebine v srednji in zapadni Nemčiji, med drugim tudi Wiesbaden in Merseburg. Ponoči sta bila Stuttgart in Hamburg cilj sovražnih terorističnih napadov. Uničenih je bilo 97 sovražnih letal, med njimi 95 štirimotornikov.

30. julij: V Normandiji so bili včeraj krvavo odbiti vsi sovražni poskusi prodora nemške

težke lokalne napade južno in jugovzhodno od mesta, in sicer brez uspeha. — Ameriški bombniški odred je včeraj bombardiral Budimpešto ter nekatere druge kraje na Madžarskem ter na Hrvaškem. Nemške in madžarske obrambne sile so uničile 15 sovražnih letal, med njimi 11 štirimotornih bombnikov. Nemške podmornice so potopile troje trgovskih ladij z 22 000 brt, dve stražni ladji ter nekega minolovca.

1. avgust: Naše čete so se v Normandiji

Karte zu den schweren Abwehrkämpfen in der Normandie
Scherl-Bilderdienst-M.

fronte. Na zapadnem krilu so predrle naše mimogrede od glavnih sil odmaknjene divizije v smeri od Coutancesa sovražne črte proti jugu ter so zavzele nove postojanke v področju Gavray-Trelly. — Nad Londonom in zunanjimi predmestji deluje še vedno povračilni ogenj V 1. — V Italiji so razbile naše čete tudi včeraj vse napade sovražnika v svrhu prodora proti Firenci. Jugozapadno od mesta vdrlega sovražnika so naše čete zavrile po srditem boju. Pri čiščenju italijanske etape so izgubili teroristi v času od 22. maja do 24. julija 8300 mrtvih in 7500 ujetnikov. — Ameriški bombniki so terorizirali Srednjo Nemčijo in mesto Bremen. Zbitih je bilo 34 sovražnih letal, med njimi 31 štirimotornih bombnikov.

31. julij: Sovražnik je v Normandiji razširil svoj velenapad, ki ga vodi z veliko materialno vpostavo, na vso fronto od Caena do zapadne obale polotoka Cotentin. Boji se vrše na obeh straneh s stopnjevano srditostjo. Južno od Hottota so bili razbiti vsi sovražni napadi. Na obeh straneh mesta Caumont se je posrečil sovražniku globlji vdor v našo fronto. Razvili so se protinapadi. Severozapadno in zapadno od mesta Toringny sur Vire so se izjalovili močni poskusi prodora Amerikancev. Izredno srditi boji besnijo južno od Sourdevala in južno od Cerencesa. Proti sovražniku, ki je globoko vdrl v naše postojanke, so bili vpostavljeni oklopniški odredi. — Nad Londonom skoraj neprestano težak povračilni ogenj. — V Italiji sovražnik svojega velenapada na Firence vsled izgub včerajšnjega dne ni nadaljeval. Izvajal je le

med Hottotom ter med reko Vire upirale hlabro težkim sovražnim napadom. Nato so se umaknile v nekaterih odsekih par kilometrov proti jugu. V novih postojankah so bili vsi napadi močno pritiskajočega sovražnika odbiti. Tudi severovzhodno od Percy-ja so se izjalovili z močnimi oklopniškimi silami ter z artilerijo podprti sovražni napadi. Na zapadnem krilu je sovražnik globoko vdrl v naše postojanke ter je bil tik južno mesta Avranches zaustavljen v protinapadu. Še v večernih urah so se na vsej fronti razvili težki boji. V vzhodnem delu mostišča je stopnjeval sovražnik svoje artilerijsko delovanje do bobnajočega ognja. Letalstvo je ponoči učinkovito napadalo sovražna zbirališča čet in priprave severozapadno od Avranches. — Povračilni ogenj so beležili nad Londonom po dnevu in po noči. — V Italiji je sovražnik obnovil svoje poskuse prodora v smeri na Firence. Vsi ti poskusi so se zopet zrušili ob neomajnem odporu naših grenadirjev in padalcev ob težkih in krvavih izgubah za sovražnika. Par lokalnih vdorov je bilo zapahnenih. Boji trajajo na obeh stfaneh z največjo srditostjo. — Ameriški bombniki so včeraj bombardirali Bukarešto ter področje pri Ploestiju. Nemške in romunske sile so zbile 11 sovražnih letal.

Druck und Verlag: Marburger Verlags- und Druckerel-Ges. m. b. H. — Verlagsleitung: Egon Baumgartner. Hauptschriftleiter: Friedrich Golob; alle in Marburg/Dran, Badgasse 6

Zur Zeit für Anzeigen die Preisliste Nr. 3 vom 10. April 1943 gültig. Ausfall der Lieferung des Blattes bei höherer Gewalt oder Betriebsstörung gibt keinen Anspruch auf Rückzahlung des Bezugspreises.

Vse, tudi zadnje sile za nemško zmago!

Nemški narod je v tej vojni na življenje in smrt pripravljen vpostaviti vse svoje moralne in materialne rezerve, da bi izsilil odločitev v svojo korist - Dr. Goebbels o dogodkih 20. julija ter o njihovih posledicah za totalno vpostavo domovine

Preteklo sredo, ko je bila zadnja številka »Stajerskega Gospodarja« takorekoč že v stroju, je zvečer spregovoril Reichsminister Dr. Goebbels nemškemu narodu. V svojem pomembnem, vso sedanjo situacijo zajemajočem govoru je izjavil minister sledeče:

»Moji nemški sonarodnjaki in sonarodnjakinje! Dolgujem nemškemu narodu poročilo o dogodkih 20. julija ter o posledicah, ki jih bo izvajati. Za to so me zaprosili v neštevilnih pismih iz vse dežele. Kljub temu pa sem mislil, da bom moral počakati še par dni, da bi se med tem odkrilo poslednje ozadje teh sramotnih dogodkov. To je sedaj slučaj. Glede teh dogodkov ni ničesar, kar bi se moralo zamolčati ali oplešati. Dogodki govorijo tako jasno in razumljivo, da jim lahko podamo besedo. To hočem storiti v treznem in nešminkanem poročilu. Nemški narod ima vse polno vzroka, črpati iz tega poročila ojačeno sigurnost bodoče zmage naše pravične in pod božjo zaščito stoječe stvari, pa tudi naši sovražniki se bodo komaj laskali upanju, da je ta nesramni in zavrtni udar proti Führerju in njegovi državi koristil tudi v najmanjšem njihovi stvari. Prepričan sem, da ni nesreče in nobene nevarnosti, ki se končno ne bi spremenila v našo korist.

Prvi vtis

Ko sem pretekli četrtek opoldan prejel iz Führerjevega glavnega stana telefonsko poročilo o nesramni zločinu, ki je bil malo prej storjen proti Führerju in njegovim najožjim vojaškim sodelavcem, se mi je zgodilo tako, kakor se je zgodilo pač vsem Nemcem, ko je par ur pozneje prišla vest po radiu: za trenutek sem imel občutek, kakor da se mi majejo tla pod nogami. V duhu sem zagledal apokaliptične slike zgodovinskih možnosti, ki bi se bile izcimile iz tega strahopetnega in nizkotnega atentata za naš narod ter za vso Evropo v slučaju, da bi se bil atentat posrečil. Nad neštevilne milijone pridnih nemških delavcev, kmetov, vojakov in inteligentov bi se bila razlila ob takih okoliščinah nesreča, katere si sploh ne bi mogli predstaviti, izzvana po roki tajnega zločinca, ki je po nalogu častihlepne, brezvestne male klike hazarderjev dvignil svojo roko, da bi končal najdražje življenje, ki ga poznamo na zemlji. Nato pa je napolnila moje srce skoraj religiozna pobožna zavražala. Že mnogokrat, toda nikdar tako vidno in nedvoumno kot tokrat, sem doživel, da izpolnjuje Führer svoje delo pod zaščito Previdnosti in da je ni nesramnosti in perfidnosti, ki bi ga zamogla preprečevati ali zatirati. S tem pa je božja usoda, delujoča nad vsem človeškim delovanjem, pokazala s svojim prstom, da mora biti to delo, četudi se mu zoperstavljajo še tako velike težave, biti dokončano.

Izdajalska klika

Pri meni sta bila dva ministrska tovariša v svrhu razgovora, ko je prispela vest iz Führerjevega glavnega stana. Takoj mi je bilo jasno, da tega zločina ni mogel storiti nobeden izmed stavbnih delavcev, ki so zaposleni v Führerjevem glavnem stanu. Kakšen interes pa naj bi imel delavec ali sploh kak pošten Nemec na tem, dvigniti svojo roko proti Führerju, ki je vendar upanje naroda in čegar življenju in delu se imamo za vse zavezati. Ta zavrtni atentat je mogel izvršiti samo zelo zloben in propadli človek. Vedel sem tudi, v katerih krogih ga je bilo treba iskati. Ob štirih popoldan je začela za njim stoječa mala izdajalska klika presti svoje niti, kakor smo to pričakovali. Atentator, neki grof Stauffenberg, je prispel medtem s kurirskim letalom v Berlin ter je prinesel zlagano vest, da je Führer atentatu podlegel in da imajo zločinski častihlepni odprto pot za svoje delovanje. Atentat so izvršili, da bi osvobodili nemško vojsko prispege ter da bi nato, kakor so mislili v svoji zaslepljenosti, v umetno izzvani zmešnjavi z lahkoto potegnili vojsko na

svojo stran ter jo vpostavili za svoje podle načrta. Pod pretvezo, da morajo ščititi politično vodstvo Reicha, so izdali — čeprav so samo kratko časa posedovali aparat v Bendlerstraß — berlinskemu stražnemu bataljonu povelje, obkoliti vladni centrum, s čimer je bilo njihovega uporniškega delovanja konec. Pozabili so namreč, da je berlinski stražni bataljon, slično kakor vsi odredi nemške vojske, sestavljen iz fanatičnih nacionalsocialistov ter da je komandir major Remer, ki si je pri bliskovitem uničenju protidržavnega delovanja te brezvestne klike pridobil veliko zaslugo, takoj prihitel k meni, da bi sprejel informacije o stanju situacije.

Poseg v zarotniško gnezdo

S tem je bil praktično ves udar teh lopovov po eni uri likvidiran. Major Remer je dobil pri moji pisalni mizi telefonsko zvezo z Führerjem ter je dobil neposredno jasna in nedvoumna povelja o njegovih nadaljnjih ukrepih. Ta telefonski razgovor spada k najbolj pretresljivim spominom mojega življenja. Mlad častnik nemške vojske, ki se je obnesel na fronti, odlikovan z Viteškim križem, je imel čast, sprejeti iz ust svojega Führerja iz vrhovnega poveljnika direktna navodila. V uri, kjer je šlo v glavnem za samoodgovorno, hladnokrvno in bliskovito postopanje. Povelje se je glasilo tako, da je treba udariti po zarotnikih ter aretirati zločince. V par minutah je prihitel stražni bataljon s svoje postojanke v vladnem predmestju ter se je zbral na mojem vrtu. Na prošnjo majorja Remerja sem govoril zbranim možem, jim pojasnil vsa dejstva ter doživel izliv besnila in ogorčenja, kakor ga dotlej še nisem doživel. Nikdar ne bom pozabil te ure. Cim sem končal svoj govor, so vzeli častniki in vojniki svoje strojne pištole in puške, da bi se pripravili za obračun. Z vseh strani so mi prigovarjali, da naj nobeni drugi formaciji ne prepuštam časti, oprati s krvjo izdajalcev sramoto, ki so jo skušali izdajalci obrzgat na nemško vojaško suknjo.

Medtem so se javili iz Berlina samega kakor iz bližnje in daljnje okolice komandirji tu štabiranih odredov pehote, oklopnih šol, protiletalskih in lovskih skupin, Waffen-ff, policije in drugih edinic in sleherni od teh odredov hoče biti prvi pri uničenju izdajalskega gnezda. Nalog je dobil stražni bataljon Bendler-Block, ki je bil zaseden, ne da bi padel strel, ker se je v bloku samem že vse dvignilo proti kliki izdajalcev. Klika je že razorožena in sedi brez pomoči in osamljena v neki sobi, kjer skuša obupano igrati vlado. Neki general, ki se je v vojskovanju doslej odlikoval po tem, da je sabotiral vsako veliko odločitev, je poglavar Neki Generaloberst, ki je bil že pred leti odpoklican ter poslan v penzijo, ker je pri najmanjših obremenitvah doživil zlom živcev in krče na jok, naj bi bil prevzel civilno vodstvo Reicha. Radi tega je tudi prišel v civilu, tako da je bila obleka edini stvarni predpogoj, ki ga je prinesel za svoje nove mesto. Neki Generaloberst, ki je bil izključen že pred dalje časa iz vojske radi strahopetnega umika na vzhodni fronti ter obsojen na to, da ne sme nositi uniforme, je bil izbran za vodstvo nemške vojske. Zločinski atentator grof Stauffenberg je igral političnega svetovalca. K temu še pride par brezpomembnih šarž in komparzov, ki so bili kratkomalo aretirani, ne da bi poskusili tudi samo trohico odpora.

Na lico mesta se je sestal preki sod, ki je očitne krivce obsodil na smrt, dočim so bili ostali spravljani na varno. Peloton stražnega bataljona je izvršil usmrteitev. Zločinci, ki so tako prelomili svojo prispego, so našli na dvorišču zasluženo smrt. S tem je bila vsa akcija pri koncu.

Vojska jih je sama pobila

Prihranite mi poročanje o nadaljnjih posameznostih. Za člane kompota so tako sramotni, da bi utegnili k večjemu zmešati dejanski stan. Bistveno se mi zdi, da je bil poskus upora zločinskih časti-

hlepnežev, ki so hoteli omadeževati spomin svojih padlih tovarišev ter pasti boreci se fronti v hrbet, pobit od vojske same.

Nobenemu vojaku in oficirju se ni treba sramovati, da nosi isto uniformo, ki so jo nosili ti hazarderji oziroma so bili nevredni jo nositi. Kakšnega stanu še ni diskreditiralo dejstvo, da je imel v svojih vrstah tudi nekaj zločincev. Uniformo nemške vojske reprezentira na stotisoče nemških vojakov, ki so v njej padli za Führerja in narod ter milijone drugih, ki svoje življenje dnevno in ob vsaki uri vpostavljajo na fronti za življenje nacije, ne pa ti častihlepneži. V ostalem sem četrtek popoldan in zvečer spoznal toliko pridnih ter iz globine duše nacionalsocialističnih častnikov in vojakov vojske, da moram v tej točki oddati svojo merodajno sodbo.

Noben odred čet na fronti ali v domovini se v teh kritičnih urah ni zamajal niti za trenutek v svoji zvestobi do Führerja, režima in nemškega naroda. Vsi, častniki in vojniki, so tekmovali v vročem namenu, da bi oprali sramoto in pobili izdajalsko klico.

Da jo bo — kolikor se še to ni zgodilo — zadel pravična kazen, pač ni treba podčrtati. To zahteva nemški narod predvsem pa tudi nemška vojska. Osvoboditi se hoče še zadnjih klavernih ostankov reakcije, tistih dvomljivih figur, ki še žive v pojmovanju 17. stoletja, ki nočejo in ne morejo razumeti naše ljudske države, ki ne morejo Führerju odpustiti, da je tudi sinu iz naroda odprl pot k oficirski karjeri, da nosi vojak radi hrabrosti ista odlikovanja kakor oficir in da se v našem režimu med vsakogar ne nemirom strahov in ne po imenu, rojstvu in premoženju. V kolikor se ne morejo ločiti od tega stališča, ne spadajo na vodstvo naroda, tudi ne na vojaški sektor. V kolikor pa dvigajo svojo roko proti naši novi, iz nacionalsocialistične revolucije izšli državi, ali celo skušajo segati po Führerjevemu življenju, bodo v imenu naroda uničeni.

Pod zaščito Previdnosti

To dolgujemo tudi fronti, ki sedaj že pet let pridno in hrabro izvršuje svojo dolžnost, praktično pokazujoč vsemu narodu, kako je treba živeti nacionalsocialistično ljudsko skupnost. Ta fronta ima pravico zahtevati, da jo krije celokupni narod. To je še manjkalo, da se mora spredaj boriti proti sovražniku in da ji skušajo v ozadju zapeljati domovino politični bankroterji v smer strahopetnosti in slabosti. Da tu ni bilo nikake nevarnosti, je dokazal zopet 20. julij.

Ze več mesecev sem opazil, da je sovražni tisk v rednih odmorih pokazoval na to, da si je prihranil še posebno pointo svojega vojskovanja, ter da jo bo nekega dne tudi prezentiral. Vedno znova so v Londonu, Washingtonu in Moskvi zajtrigali, da obstoja v Nemčiji v gotovih krogih generalitete opozicija in vedno znova so pri tem imenovali imena, ki so se pojavila tudi sedaj pri poskusih državnega udara dne 20. julija. Ni to samo dokaz zato, da so ti zločinci konspirirali s sovražnikom ter delovali po njegovem nalogu. Ali ne pokazuje tudi dejstvo na to, da so pri atentatu proti Führerju uporabili angleški eksploziv, da je atentator v sorodstvu z angleško visoko aristokracijo in da je londonski tisk po sporočilu o atentatu živahno izrazil upanje, da bodo dogodki 20. julija kmalu dovedli do zloma Reicha? Bil je torej le atentat iz sovražnega tabora, čeprav so se našle kreature z nemškimi imeni, da bi ga izvršili.

Toda vsi so se zaračunali. Zaračunali so se v presojo nemškega naroda, nemškega vojaka, predvsem pa nacionalsocialističnega gibanja. Končno se z nami ne morejo igrati Badoglia. Kar se pa Führerja tiče, je v božjih rokah.

Ravnokar prihajam z večdnega obiska iz Führerjevega glavnega stana. Slišal sem vsa poročila in priredovanj svedokov, videl sem prostor, v katerem se je atentat odigral in tako za-

morem je reči, da — ako Führerjeva rešitev iz največje širine nevarnosti ni bila čudež — sploh ni nikakih čudežev več. Eden izmed aretiranih generalov je poslal atentatorja k navideznemu predavanju v dnevno konferenco o položaju. Eksploziv je prinesel v aktivki ter jo je pod pretezo, da jo bo postavil na tla, potisnil Führerju v neopaženem trenutku direktno pod nogo. Generaloberst Korten, ki je stal neposredno za Führerjem, je bil težko ranjen in je soboto podlegel svojim poškodbam. Člane konference je sila eksplozija vrgla več metrov skozi okno in so bile pri tem popolnoma raztrgane njihove uniforme.

V celnem prostoru je bilo v silnem valu detonacije, ki ga je izzval eksploziv, samo eno edino mesto, ki je bilo razmeroma nedotaknjeno: mesto, kjer je sedel Führer ob mizi za zemljevide. To mizo je eksplozija vrgla v prostor, toda Führer je bil (izvzemši lahko odboje, opeklino in par prask na čelu) popolnoma nepoškodovan. Ne strahujem se, priznati, da verujem v zgodovino. Jaz verujem, da ima zgodovina svoj smisel pa tudi svojo logiko, ki jo čestokrat šele pozno spoznamo. To me ščiti pred nevarnostjo, dvomiti — četudi samo ob prilikah — o tem, da bomo kljub vsem obremenitvam na koncu vendarle zmagali. Moja vernost v globlji smisel zgodovine je bila 20. julija ponovno potrjena. Zgodovinski materialisti se bodo morda smehljali, jaz pa sem kljub temu trdno prepričan, da je usoda v tej tragični uri vzela Führerja v svojo milostljivo zaščito, ker ga ima pripravljenega za veliko bodočnost. Jaz sanjam občutek, da je tudi naš narod v celoti istege prepričanja.

Znamenje usode

Kako bi bilo sicer možno, da bi tako temačni dan dal narodu tako ogromnega vzpona? Sovražni listi so pisali še dva dni po 20. juliju, da primanjkuje upornikom polagoma municije, ter da obstoja nevarnost, da bodo morali kmalu kapitulirati, ker navdaja prebivalstvo Berlina z žalostjo. Med tem se je v Berlinu in v vsem Reichu dvignila ena sama večmilijunska zahvalna molitev k Vsemogočnemu za to, da je Führerja ohranil svojemu narodu. To je nekaj, česar zunaj v svetu ne razumejo, zato nas vedno napačno presojajo. Da je storila izdajalska kamarila isto, dokazuje še bolj, da našega naroda niso poznali in da niso sploh imeli z njim nikakega notranjega odnosa. Abzurdno je bilo misliti, da bi ta narod kedar koli zapustil svojega Führerja ali pa celo ubogal zločinsko kliko, ki bi ga hotela nasilno odstraniti.

20. julij predstavlja protidokaz znamenja moralne propasti našega naroda. Iz mnogih tisoč pisem sem doznal, da so se neštествi ljudje, ki se osebno niti poznali niso, na cestah in v vozilih objemali, ko so slišali, da je Führer ostal nepoškodovan. Nikdo ni iz čudežne rešitve sklepal, da bi morali v svojih vojnih naporih odnehati ali celo ohrometi, vsi pa so sklepali tako, da moramo ta dan pojmovati kot znamenje usode in da ni nobeden napor dovolj velik, da ga ne bi stavili na razpolago borbi za naše življenje.

Vojna zahteva vso našo moč

In tako prihajam h konsekvencam, ki jih moramo sklepati iz minulih dogodkov. Stojimo na frontah nasproti svetu mrzljive polnih sovražnikov. Niso — kakor so nekateri zopet dogodki dne 20. julija — ne plašijo nobenega sredstva, četudi je še tako zavrtno in podlo, da bi nas vrgli na tla. Führerja je, v tej borbi resnično primerjati s tistim vitezom proti smrti in hudici na bakhorezu Albrecht Dürerja. Mi moramo skozi ta pekel zapreki in nevarnosti, če hočemo na koncu polni doseči svetlobo in sveži zrak. Nobenega dvoma ni o tem, da nam bo to tudi uspelo. Uspehi nam pa tudi mora sicer smoti vsi izgubljeni.

Jasno je, da v tej usodni borbi za naše življenje ni najmanj ne smemo čuvati naših sil, nasprotno jih moramo neomejeno in brez pridržka vpostaviti v kar največji meri. To hoče tudi ves narod. V izmeru, ki vzbuja samo občudovanje, hoče narod dati zadnje in če treba tudi poslednje za to vojno. Naloga vodstva pa je, transformirati to pripravljenost v dejanju ter ustvariti organizatorične in zakonite predpogoje za to, da bodo bremena pravično razdeljena in da bo vsak nosil toliko, kolikor sploh premore. To še danes brez dvoma zdaleka ni slučaj. V Nemčiji razpolagamo nad ogromnim potencialom moči, ki ga črpamo do pomembnega dela, nikakor pa v celoti. To ne sme biti. Vojna zahteva vso našo moč. Ako jo vpostavimo, nam je zmaga sigurna.

Führer je že v svojem polnočnem govoru dne 20. julija sporočil nemškemu narodu, da je po-

veril Pq. Reichsministru Heinrich Himmlerju vodstvo rezervne vojske v domovini.

Njegova naloga bo poleg reorganizacije celokupne aparature rezervne vojske v glavnem v tem, da bo v domovini se nahajajoče močne rezerve spravil v dobro izvežbanem stanju na fronto in tako omogočil postavitev in izvežbanje številnih novih divizij. Niti za trenutek ne dvomimo, da bo Pq. Himmler rešil to nalogo z vso njemu lastno dejavnostjo in previdnostjo na najširši način. Na svoje mesto prinaša v to svrhu vse predpogoje in bogati zaklad izkušenj. Vsekakor bodo stalež moštva na fronti najhitreje izpolnili, tako da bo fronta sama dobila zopet tisto stabilnost in udarnost, ki jo nujno potrebuje za prihodnje mesece. Probleme, ki so s tem v zvezi, se bo sedaj načelo z nacionalsocialistično energijo. Uspeh ne bo izostal in tudi ne sme izostati.

Reichsminister za oborožitev in vojno produkcijo Pq. Albert Speer je z neumornim delom in s svojim genialnim procesom poenostavljenja dvignil nemško oboroževalno produkcijo v takem obsegu, da se je treba čuditi. Sovražni letalski napadi niso resno škodovali naši vojni produkciji, nasprotno: preprečiti niso mogli niti porast produkciji orožja in municije od meseca do meseca. Ta proces intenziviranja se vrši neprestano in še svoja večja dolga ni dosegel.

Zato potrebujemo vsekakor veliko število delovnih sil, predvsem pa Nemcev, ki vendar tvorijo, oqrodje oboroževalnega obrata. Preko tega je treba nadomestiti mlade moške, ki gredo iz oboroževalnega gospodarstva v vojsko. Ojačenje fronte z vojniki in orožjem mora iti roke v roki, ako naj bo uspeh zavarovan. Zato je potrebno izčrpati moč nemške domovine v še mnogem večjem obsegu kakor se je to zgodilo doslej. Področja letalske stiske dokazujejo slehernega dne, koliko potrebnega še je, čemur se moremo odpovedati, ne da bi trpela naša delovna sila in naša pripravljenost vpostave. Vsemu narodu je treba služiti kot primer, kaj se lahko stori, in kaj se bo moralo storiti. Jaz ne verujem, da bodo naši sovražniki triumfirali in v teh ukrepih gledali dokaz za trditve, da gre z nami navzdol. To bi nam bilo lahko tudi veeeno. Totalna vojna je zapoved ure. V deželi bo tako za fronto kakor tudi za oboroževalno produkcijo osvobodil toliko sil, da nam ne bo pretežko, suvereno obvladati težave, ki jih bo vojni položaj vedno znova prinašal.

Skupno breme, skupna žetev

Minister dr. Goebbels je nato podal v zvezi z njegovim imenovanjem Poverjenikom Reicha za totalno vojno vpostavo sledečo izjavo:

Zavedam se težav, ki me obremenjujejo pri izpolnjevanju Führerjevega naloga. Teh težav se nikakor ne plašim. Vem, da mi bo pri tem pomagala celokupni narod. Bilo bi preuranjeno, ako bi že danes razvijal svoj program, čeprav ga imam v svojih načrtih že gotovega v velikih obrisih. Moja naloga bom zagrabil s trezno stvarnostjo in moji ukrepi bodo sledili brez ozira na osebo in stalež, služec tako samo s tem povezanem smotru. Upam in želim, da bom v to svrhu prinesel potrebno znanje, obenem pa tudi potrebno fantazijo in umetnost improvizacije. Pri nas bo lahko prirediti še toliko sil, da se nikakor ne bojim za uspeh svojega dela. Spoštujem prestolnico, ki vzdržuje po težkih letalskih napadih od novembra lanskega leta napram prejšnji dobi bistveno poenostavljeni življenjski standard, ne da bi bila pri tem žrtvovala energijo, marljivost, vojno moralo in celo svoj humor. Nikdo ni pri nas zmrzoval ali stradal, vsi so imeli svoje delo, posteljo in tudi streho nad glavo, čeprav je tu in tam ekoci deževalo. Ta obsežni proces poenostavljenja sem s svojimi sodelavci izvršil brez vsakega nevarnega trenja. Pri tem sem pridobil izkušnjo, da še lahko pristadimo zelo veliko, ako le hočemo in predvsem ako to moramo.

Svoja pooblastila bom uporabil v tem smislu, da bom vojna bremena pravično razdelil in vsakogar, ki je kolikor močnejši sposoben pridržal za vojnovno delo. Iz zakonov in odredb bo razvidno, kaj ima posameznik storiti in opustiti in kakšna je njegova dolžnost napram očetinjav. Ne verjamem, da bo vsled tega naša vojna morala padla, temveč da se bo vse preje ogromno dvignila. Vem, da neštествi milijoni odgovarjajo po vsem Reichu na ta stavek v trenutku, ko ga izgovarjam, z navdušenim »Da«. Pravičnost mora biti predvsem v vojni. Ako v težkih časih nosijo vsi enaka bremena, jih nosijo lažje. Samo tako bomo prava ljudska skupnost, ki danes doprinese skupno vojne žrtve, da bi ob koncu žela sadove zmage. Nemškemu narodu obljubljam, da bom

storil vse, da bi domovina v par tednih bila v vsakem oziru sposobna za vojskovanje. Marsikaj bo prišlo bolj počasno ali celo počasneje, toda s pomočjo vseh bomo obvladali tudi zadnje in največje težave.

Samo vzdramil so nas!

Pri tem sem zlasti navezan na podporo stranke. Führer je vodil strankine pisarne Pq. Martinu Bormannu izdal nalog, naj podpre zapovedane ukrepe potom vpostave stranke na osnovi izdanih mu pooblastil. Pq. Bormann in jaz sva si že dolgo na jasnem o tem, kako naj se to zgodi. Stranka bo motor celokupnega procesa prestave. Odslej bo služila samo nalogi, ki gre za tem, da osvobodi vojske za fronto in delovne sile za oboroževalno produkcijo.

To nalogo bo izpolnila z vajenim poletom ter s svojim starim revolucionarnim elanom. Vem, da se bo sedaj pričela tekma med Gau-i, Kreis-i in Ortsgruppami, kdo bo načeloval. Ako naši sovražniki mislijo, da smo že na koncu, bodo kmalu morali prestrašeni ugotoviti, da smo na mnogih področjih sploh šele pri začetku.

Položaj na frontah, zlasti na vzhodni fronti, se bo na osnovi teh ukrepov kmalu spremenil, in sicer bistveno v našo korist. Vojna bo dobila nov obraz in krič zmagovalstva bo našim sovražnikom običal v vratu. Mislim, da na nam bodo z 20. julijem zadali uničujoč udarec. Dejansko so nas le vzdramil in posledice ne bomo čutili mi, temveč oni sami.

Tako je bilo še vedno, kadar so nasprotniki nacionalsocializma izigrali svoje zadnje adute. V avgustu leta 1930 je vpriporil od takratnega pruskega notranjega ministrstva najeti subjekt strankine revolte. Tri tedne pozneje smo poskočili pri volitvah za Reichstag dne 14. septembra od 12 na 107 mandatov. Novembra in decembra 1932 je skušal neki izdajalec zopet stranko razcepiti. Osem tednov pozneje smo bili na oblasti. Februarja 1938 je izbruhnila v naši državni hierarhiji velika personalna kriza. Pet tednov pozneje se je vrnila Ostmarka v Reich. Vsakokrat so mislili naši sovražniki, da je že konec nacionalsocializma in Führerja. Vsakokrat pa so doživeli okrutno razočaranje.

Stvarne obremenitve so bile pri nas vedno povzročile ozdravljenja in ne bolezní. Tako bo tudi sedaj. Tega ne čutim samo, o tem sem prepričan. To čitam iz oči mnogih ljudi, s katerimi se sestajam. Vsi ti ljudje imajo občutek, da bo šlo kmalu zopet navzgor, in sicer ne radi kakršnega koli slučaja, temveč iz naše lastne moči.

Novo orožje čaka na vpostavo

K temu prihaja še nekaj drugega:

Cim smo spoznali časovno tehniško premoč sovražnika na gotovih področjih, smo morali začeti od spredaj. Že dolgo nam je postalo jasno, da ne moremo premagati sovražnika s stopnjevanjem njegovih lastnih, temveč z ustvaritvijo novih sredstev in možnosti tehniškega vojskovanja. Ne gre torej za to, dohiteti prehitke, ki so ga doslej držali, temveč zato, ga prehititi. To se je zgodilo v teku preteklih dveh let na najrazličnejših področjih vojne tehnike. Rezultati tega razvoja se bodo vedno bolj pokazali na bojišču. Vpostava našega orožja »V 1« je takorekoč uvod k temu. Odlučino pri tem razvoju je, da se giblje v povsem novem okviru. S polnim pravom je tedaj pričakovati, da bo ta razvoj postavil sovražnika tudi pred popolnoma nova dejstva ter ga naša popolnoma nepripravljenega.

Ako danes kriči angleško javno mnenje po obrambnih sredstvih proti našemu orožju »V 1«, je to povsem razumljivo. Najbistvenejša prednost tega orožja ni toliko v tem, da leti leteca bomba brez moza, temveč v tem, da je zmešala ves sovražni obrambni sistem.

Slično bo z drugim novim orožjem, ki ga bomo v bodoče vpostavili na najrazličnejših področjih. Prehitke, ki ga je sovražnik držal doslej na tem ali onem sektorju vojne tehnike, nismo samo dohiteli, temveč prehiteli. Rezultati tega razvoja se nahajajo samo še manjšim delom v štadiju preizkuševanja, večjim delom pa že v izdelovanju.

Sramoval bi se govoriti tako, ako me dejstva k temu ne bi opravičevala. Nedavno sem videl moderno nemško orožje. Pri pogledu nanj mi ni samo erce bilo hitreje, temveč je za trenutke zastalo. Tega ne govorim, da bi se bahal, ali da bi blufiral. Vedno — tudi in ravno v najbolj kritičnih fazah te vojne — sem bil absolutno siguren pravičnosti in uspeha naše stvari. Mi ne potrebujemo dokazilne moči tehnike, da bi se prepričali o sigurnosti naše bodoče zmage. Mi verujemo v zmago, ker verujemo v nemški narod. K temu pri-

haja cela vrsta zgodovinskih vzrokov, ki nas je rešila nevarnosti, kadarkoli dvomiti v našo dokončno zmago. Je pa tudi osrečujoče, ako vidimo, da dejstva potrjujejo tako trdnost nazorov in izglede. To je danes bolj kot kdaj prej slučaj na področju naše oboroževalne produkcije. Genij nemških iznajditeljev je prestal svojo največjo preizkušnjo. Dolgo je moral svet čakati da se je javil k besedi. Odločilno pa je, da je naša produkcija zmožna, tehniške iznajdbe izdelati v potrebnih množinah, ter jih staviti fronto na razpolago. Tu je treba vse možne priprave, da ne bi prišlo nikjer do praznega teka.

To ne bo šlo brez pomoči celokupnega naroda. Ako celokupni narod zbere vse svoje moči, bo lahko brez nadaljnega obvladati vse te probleme. Potem sovražni tabor ne bo čez goro, kakor vedno zatrjuje njegovo vodstvo, temveč se bo nahajal šele pred njo. To bo znova pokazal razvoj bodočih tednov in mesecev. Vsekakor lahko pričakujemo ta razvoj po že storjenih in še nameravanih ukrepih s suverenim mirom.

Na delo, bodočnost je naša

Bilo bi seveda usodno in ne bi odgovarjalo smislu in smotru mojih izvajanj, ako bi nemški narod gradil svoje upanje na bodočo zmago našega orožja v glavnem samo na tu napovedani razvoj. To bi preje izzvalo slabitev kakor pa ojačenje naše nacionalne moči za prihodnje odločitve. Neumotno bom nadaljeval svoje že ob pričetku te borbe izraženo pojmovanje, da je vojna zgodovinski dogodek, ki ga ni mogoče obvladati samo s strani tehnike, še manj samo s strani vojaške, politične ali gospodarske vpostave ali morale. Šele skupni učinek vseh teh sil v totalnem naporu vseh sil naroda jamči za uspeh. Se nikdar ni bilo tako, da bi bilo posamezno orožje odločilno zmago. Orožje, roke in srca se morajo vpostaviti, da bi se zavaroval uspeh.

Če torej v gornjem smislu napovedani razvoj naše vojne tehnike pozdravljam v našo korist z globokim vzdihljajem in pri tem celo doprinesemo potrpežljivost, čakati še gotovi čas do popolnega uresničenja, to ne sme biti nikak povod, da bi v naših drugih vojnih naporih popustili samo najmanj, temveč nasprotno jih moramo ojačiti, po možnosti celo podvojiti, priključujoč pri tem ves narod. Narod ne bo moral prestati samo sedanjega težkega doba, v kateri se moramo upirati skupnemu naskoku skoraj celokupnega sveta, temveč narod se mora pripraviti še na prihodnje težke čase. Naši sovražniki ne bodo opustili ničesar, da bi nas vrgli na tla. Ničesar ne smemo opustiti da bi to preprečili. Kjerkoli le moremo, jim moramo prizadevati udarce. Pri vsakem udarcu, ki ga prejmemo, pa ne smemo treniti niti z očišom.

Eden mora drugega skušati prehiteti v drži, morali, pri delu, v bojevitosti in vztrajnosti. Tedaj bodo naše čednosti v zvezi z našim orožjem izvajale zmago. Čim težje so naše naloge, tembolj hočemo verovati in tembolj fanatično se boriti za zmago.

To je v celoti bilanca 20. julija. Mislim, da je nemški narod lahko z njo bolj zadovoljen kakor njegovi sovražniki. Kakor vedno, stoji Führer na krmlu naše države in vodi narod in Reich s sigurno roko skozi vse viharje in neurja te vojne. Naš narod je hraber in marljiv. Napolnjen je samo eno mislijo: Boriti se in delati za zmago. Vsemogočnemu pa se zahvaljuje, da je vzel Führerja v svojo milostno zaščito ter prosil Boga, da naj stori to še tudi za naprej.

Mi vsi hočemo eden drugega prekositi v ljubezni in zvestobi do Führerja ter v veri v njegovo zgodovinsko poslanstvo. V naših rokah je, da dobi vojna že v kratkem nov obrat. Predpogoji za to so podani. Zagrabimo jih! Bolj jasno kakor s čudovito rešitvijo Führerja se nam Bog ne bo več razodel. Bog hoče, da si še nadalje zaslužimo zmago, da nam bo nekega dne lahko podaril laurjev venec.

Oditi hočemo torej na delo s pogledom v bodočnost, ki bo naša!

□ **Angleški načrti v Sredozemskem morju.** Angleži se bavijo z idejo, da bi ločili otok Sicilijo od ostalega dela Italije ter mu priznali nekakšno navidezno „avtonomijo“. S temi svojimi načrti nameravajo ojačiti svoje pozicije v Sredozemskem morju, ker mislijo, da bi jim obvladanje Sicilije, Malte in Cipra zadostovalo, zavirati naraščajoči vpliv Zedinjenih držav v Sredozemskem prostoru.

Dalekosežni ukrepi za totalno vojno vpostavo

Posvetovanje članov vlade Reicha — Dr. Goebbels o svojih nalogah kot Poverjenik Reicha

Kakor poročajo iz Berlina, se je vršila pod predsedstvom šefa pisarne Reicha, Reichsministra Dr. Lammers-a, konferenca članov vlade, voditeljev oblasti Reicha, šefov civilne uprave v zasedenih področjih ter državnih tajnikov. V središču konference so bila izvajanja Poverjenika Reicha za totalno vpostavo Reichsministra Dr. Goebbels-a. V svojih uvodnih izjavah je dejal Reichsminister Dr. Lammers, da je Führer z novimi pooblastili, ki odgovarjajo sedanjemu celokupnemu položaju vojne, ustvaril instrument, ki jamči za totalno koncentracijo sil ter izčrpanje rezerv našega vojnega potenciala. Obenem prihaja s tem do učinka dinamika močne, z vodstvom naroda preizkušene osebnosti.

V več kot enournem govoru, ki je osvetlil tudi številna važna posamična vprašanja, je podal Reichsminister Dr. Goebbels kot Poverjenik Reicha za totalno vojno vpostavo pregled o načelih in metodah, katerih se hoče posluževati pri svoji nalogi. Minister je dejal med drugim sledeče: „Naša trdna volja, obvladati sedanjí vojni položaj, nas sili k dalekosežnim ukrepom. Hrabro in brez prihrčka se mora ves državni aparat vpostaviti izključno za vojskovanje. Vse naloge, ki niso v neposredni zvezi z vojnimi potrebami, je

odložiti. Računati je tudi z ustanovitvijo delovnih področij javne službe, ker bodo s takimi ukrepi osvobodjene velike rezerve človeških moči za neposredno vojno vpostavo na fronti in v oborožitvi. V zvezi s tem je podčrtal minister načelo, da bodo vsa bremena in žrtve razdeljene brez razlike na socialne plasti naroda ter da jih bodo skupno nosile. Zlasti je apeliral Dr. Goebbels ob koncu svojih pomembnih izjav na voditelje višjih oblasti Reicha, da naj v lastni iniciativi spremenijo Nemčijo v „narod v vojskovanju“. V rokah imamo učinkovite garancije zmage, če jih le totalno mobiliziramo. Prepričan sem, da bomo dosegli tudi novi, od Führerja določeni cilj in da bo to v pravem smislu besede odločilno za izid vojne.

Reichsminister Dr. Lammers je zaključil konferenco s tem, da je izjavil Poverjeniku za totalno vojno vpostavo voljo članov vlade in vseh pristojnih, podpirati Dr. Goebbelsa v sklenjeni enodušnosti z vso energijo. Priključil je pri tem v spomin velik vzor, ki ga daje vsem Nemcem Führer ter je zaključil konferenco z obnovitvijo zvestobe Adolf Hitler-ju, izražajoč nezlomljivo odločnost v vojskovanju do končne zmage naše pravične stvari.

Borba za čas

„Neues Wiener Tagblatt“ z dne 1. t. m. prinaša izpod peresa svojega berlinskega dopisnika zanimiv prikaz stanja na vzhodni fronti. Pisec izjavi v tem poročilu med drugim sledeče:

„Boji na vzhodni fronti se nadaljujejo z najskrajnejšo trdnostjo. Vpostava na obeh straneh odgovarja okolščini, da je pričakovati od izida bojev bistveno vpliv na celokupni potek vojne. Radi tega nemško vodstvo v sedanjih operacijah nikdar ni pozabilo, da ne gre samo za to, da se zavaruje med Karpati in Finskim zalivom sklenjeno fronto, temveč da je treba pridobiti tudi časa in prostora. Oboje je treba imeti na razpolago po zgostitvi novih vojaških sil, da bi se ustvarili predpogoji za ofenzivne operacije proti Sovjetski Uniji. Temu odločilnemu cilju so podrejeni vsi dnevni ukrepi, zlasti pa tudi vse na prostor se nahajajoče dispozicije.

Lahko se govori trenutno o borbi za čas. Boljševiki vedo natančno, da prinaša totalna mobilizacija, kakor se izvaja sedaj v Nemčiji, nemškemu vodstvu od dne do dne vedno več sil za dokončno odločitev. To velja prav tako za sestavo novih udarnih odredov iz rezervnoarja domovine, kakor tudi za pripravo udarnega orožja. Sestava tako opremljene armade za protitudar zahteva naravno nekaj časa. Boljševiki skušajo radi tega ob forsirani vpostavi vseh sil na vseh možnih odsekih izzvati hitre odločitve, da bi vzeli nemškemu vodstvu možnost za organizacijo udarnih protiukrepi.

Čeprav v celoti tendenca preložitve fronte proti zapadu še ni prenehala, je vendar na večini frontnih odsekov opažati bolj počasni tempo boljševikov, to se pravi, da pridobivajo neposredni nemški protiukrepi počasi, toda sigurno na učinkovitosti, ustvarjajoč tako branik, za katerim se bo izvršil velik pohod za protitudar v pospešenem tempu. Zilavi odpor naših čet bo omogočil nemškemu vodstvu izvajati primerni čas za uresničenje vseh potrebnih protiukrepi, ne oziraje se na to, kje se bo frontna črta nahajala bolj vzhodno ali zapadno.

Trenutno je spoznati v okviru celokupne fronte od Karpatov do Finskega zaliva troje težišč sovjetskih ofenzivnih naporov. Tu je veliki lok Visle, na čegar skrajni periferiji bi sovražnik hotel izsiliti forsiranje Visle, da bi dosegel Varšavo. Drugo težišče leži pri Kovnem. Tu meri sovjetski sunek na Vzhodno Prusijo. Tretje sovjetsko težišče meri iz litvanske notranjosti preko mesta Mitau proti Rigi. Pred Karpati gre v glavnem za južno zavarovanje boka za operacije v loku Visle. Zdi se, da je Sovjetom zavojevanje karpatskih prelazov proti Madžarski samo po-

stranskega pomena. Boji zapadno od Ostrova ter ob ožini pri Narvi tvorijo severno zavarovanje boka za operacije proti Rigi. Ta tri težišča so strategično v zvezi v toliko, da si tvorijo medsebojno zavarovanje bokov.

Današnje poročilo nemškega vrhovnega poveljstva zrcali dejstvo, da se predvsem ob treh težiščih pri najjačem nemškem odporu počasno prodiranje boljševikov še ni popolnoma zaustavilo. Prodor pri Varšavi je bil sicer preprečen, toda s prepustitvijo mesta Siedlce je prišla fronta v otipljivo bližino Varšave. Sovjetski poskusi, forsirati Vislo južno od Varšave, so ostali doslej brez uspeha. Neposredni frontni odsek severovzhodno od Varšave med srednjim Bugom in Olito se je v popolnem obsegu obdržal. Šele v področju Kovna se je zamogel pririti boljševiški pritisk preko Kovna. Pritisk na vzhodni meji vzhodne Prusije še torej traja, dočim se pritisk preko jugovzhodne meje. Vzhodne Prusije ni mogel ojačiti. Zlasti učinkovit je pritisk sovjetov v smeri Schaulen-Mitau ter v smeri na Rigo, kjer skuša sovražnik brez dvoma doseči obalo Vzhodnega morja. Tu so boji še v polnem teku, ne da bi se moglo reči kaj o njihovem izidu. Bolj severno kaže fronta sliko stacionarnega značaja.

Iz pričujočega celokupnega položaja je razvidno, da premikalna faza na vzhodni fronti še ni zaključena, vendar je že sedaj jasno, da razpolaga nemško vodstvo z vsemi predpogoji, ki so potrebni za vzdrževanje neraztrganosti celokupne fronte. Nemško vodstvo ne štiti s tem samo nemško deželo, temveč tudi področja, na katerih se bodo vršile priprave sil za protiooperacije.

□ **Aretacija razkralja Amanulah-a v Rimu.** Angleži so aretirali v Rimu afganistanskega razkralja Amanulah-a. Amanulah je kmalu po svojem nastopu vlade leta 1919 v nasprotstvu s svojimi predhodniki, ki so bili poslušni Angliji, prekinil odnose med Anglijo in Afganistanom ter proglasil neodvisnost kraljevine. Kakor znano, izvajajo Angleži še vedno svoj protektorat nad Afganistanom.

□ **Avstralske izgube v tej vojni.** Izgube avstralske oborožene sile so znašale dne 31. marca 1944, torej pred velikimi boji v Italiji, 81.288 mož. Število predstavlja precej veliko vsoto krvnih dajatev za vojno Velike Britanije in Amerike.

□ **Amerikanci imajo visoke vojne izgube.** Ameriški vojno ministrstvo je sporočilo, da je zahtevala vojna do sedaj 311.000 mož. Izgube so že zdaleka prekoračile izgube Amerikancev v svetovni vojni, ki so znašale 278.828 mož.

Turčija na razpotju

Turška nevtralnost pod pritiskom zaveznikov
Vlada bo vprašala parlament

Iz Berlina poročajo: Dolgo časa je Turčija varovala svojo nevtralnost na vse strani, da bi pod vsemi okoliščinami negovala prijateljske odnose z inozemstvom. Ta politika je bila zvezana z razumljivo rezerviranostjo napram Moskvi. V zadnjih mesecih je bila izpostavljena Turčija silnemu pritisku zaveznikov, ki so jo silili, da bi se izpovedala za Anglo-Amerikance in boljševike. Sofija je sporočila senzacijo, da pričakujejo zavezniki od turške vlade celo prekinitev diplomatskih in gospodarskih odnosov z Nemčijo. S sličnimi zavezniki zahtevami se je bavil turški parlament že v spomladni letošnjega leta. Ta pritisk je pa ostal brez uspeha, in sicer iz dveh razlogov. Prvič je nevtralnost povsem v smislu političnega testamenta, ki ga je zapustil svojemu narodu Kemal Atatürk in drugič si narod ne želi nikakega ogrožanja svoje neodvisnosti. Narodni poslanci so pri vsakem sestanku parlamenta dokazali svojo voljo, nadaljevati stanje miru in tako zavarovati obstoj državnega področja. Sedaj je nastalo vprašanje, ali bo Turčija dovolj močna, upreti se zaveznikiškemu pritisku. Ker gre pri tej igri za vse, ni nič čudnega, da so grožnje, katerim je turška vlada v toliki meri izpostavljena, izvale silno vznemirjenje. Poslanci so prispeli že 30. junija v Ankaru. Se pred sestankom Velike Narodne skupščine bo ministrski predsednik Sadatoglu pred parlamentarnim odborom Republikańske ljudske stranke poročal o zunanje-političnem položaju. Tu se bo torej prizkušala politična pamet turškega naroda. Sofijsko poročilo pravi, da je dobila Turčija anglo-ameriški ultimatum z blagoslovom Sovjetije.

Preko Stockholma prihajajo novejša poročila, ki pravijo, da ojačujejo zavezniki svoj pritisk na Turčijo, da bi jo prisilili k odločitvi. Najagilnejša je pritiskanju na Turčijo Anglija, dočim se drži Amerika bolj rezervirano. Sovjetska Unija pa se sploh ne udeležuje debate.

Dopisnik lista »New York Times« potrjuje domnevo, da bo Turčija v teku meseca avgusta prelomila diplomatske odnose z Nemčijo. Citirani ameriški list pa že namigava na prve posledice, ko piše, da pričakujejo po omenjenem turškem koraku, da bo Turčija dala zaveznikom na »zpolago svoja oporišča«.

Tu nastane vprašanje, kakšne zahteve bo stavila Turkom Sovjetija. Držanje Moske utegne odločiti usodo Turcije, kajti turški narod si bo menda na jasnem, da v takem slučaju s strani Anglije in Zedinjenih držav nima pričakovati nikake podpore.

»New York Times« ugotavlja neženirano, da prevzema Turčija s prelomom odnosov z Nemčijo zelo težko odgovornost. Turki se po mnenju imenovanega ameriškega lista izpostavljajo resni nevarnosti, ker je dežela proti letalskim napadom skoraj nezaščitena. »New York Times« sicer prikazuje to nevarnost, ne pove pa Turkom, kako bi se obranili te nevarnosti oziroma kaj bi storili Anglija in Amerika, da bi pomagali turškemu narodu.

Kje je dr. Gerdeler?

1 milijon RM nagrade
za njegovo aretacijo

Iz Berlina poroča DNB: Radi soudeležbe pri atentatu na Führera dne 20. julija 1944 je počenši z omenjenim dnevom pobegnil nadzupnik n. r. dr. Karl Gerdeler, rojen 31. julija 1884 v Schneidemühl-u, stanujoč nazadnje v Leipzigu.

Za podatke, ki bi dovedli do njegove aretacije, je razpisana nagrada v znesku enega milijona RM. Vse osebe, ki bi utegnile dati kakše podatke, se naprošajo, da se javijo pri bližnji policijski oblasti.

□ Cherbourg povzroča Anglo-Amerikancem težave. Angleški list »Sunday Times« poroča izpod peresa svojega mornariškega strokovnjaka, da imajo Anglo-Amerikanci v cherbourskim pristaniščem največ težav, ker je tamkaj še danes vse polno nemških min, ki otežujejo promet. Uničevanje in odstranjevanje min je sicer glavna skrb poveljstva luke, je pa to izredno težavno in nevarno delo, ki ga otežujejo prav posebno po Nemcih potopljene ladje.

Das Schicksal der Jaga Grašak

ff-PK. Sie ist noch ganz benommen. Erst vor einer halben Stunde hat sie erfahren, daß der Poglavinik sie begnadigte. Ihre Worte »Wie gerne möchte ich noch leben!« fielen mir ein, die sie nach der Verkündung des Todesurteils stammelnd hervorbrachte, als sie nun von den Strahlen der Mittagssonne umkostet im Kasernengarten sitzt und träumend über das Hügelland Zagoriens blickt.

Man hat sie allein gelassen. Die Wache hatte sich bis zur nächsten Baumgruppe zurückgezogen. Die ersten Stunden ihres neuen Lebens soll sie für sich haben, meinte verständnisvoll der Wachhabende. Und er begann mit von ihr zu erzählen, von der Jaga Grašak, die aus seinem Heimatdorf stammt und mit der er die Kinderjahre gemeinsam verlebte hat.

»Sie war das hübscheste Mädchen im ganzen Dorf und es war eine Freude, sie anzusehen. Niemand hätte je gedacht, daß unsere Jaga zu den Banditen gehen würde. Aber die Liebe hatte es ihr wohl angetan. Ein Städtischer hatte sie kennengelernt und jener hat die Schuld, daß in dem unverdorbenen Bauernmädchen ein derartiger Wandel vor sich ging.«

Sonntagsglockengeläute klang leise aus der Ferne her, die Glocken eines Nachbardorfes antworteten, die Mittagsstunde war da. Mit weicher, wohlklingender Stimme bat Jaga um ein Glas Wasser. Ich näherte mich ihr, sprach sie an, setzte mich zu ihr und begann von ihrer schönen Heimat zu sprechen. »Und jetzt sollte ich schon tot sein«, warf Jaga sinnend ein. Mit halbgeschlossenen Augen sprach sie mehr zu sich als zu mir über ihre Jugendzeit, über ihr Elternhaus und

ihrer ersten Weg in die Stadt, der ihr so zum Schicksal wurde. Damals hatte sie ihn kennengelernt, er gefiel ihr gut und seine Schmeicheleien beeindruckten sie sehr. Bald darauf kam er zu ihr ins Dorf, er besuchte sie noch oft, sehr oft sogar, und Jaga schloß ihn mit der Zeit tief ins Herz.

»Verständnislos hörte ich anfangs zu«, erzählte sie weiter, »wenn er von Dingen sprach, die mir so fern lagen. Von Rußland sprach er und von einer neuen Welt, wo es nicht arm und reich und nicht oben und unten gebe. Auch Bücher brachte er mir ihm zu liebe habe ich sie gelesen. Und ehe es mir bewußt wurde, war ich von der neuen Idee begeistert und bereit, an ihrer Verwirklichung mitzuarbeiten. Ich war damals noch nicht zwanzig Jahre alt.«

Als wir noch mitten im Freudentaumel über den neugegründeten freien Staat Kroatien waren, kam er wieder und raunte mir leise zu, daß nun bald unsere Stunde schlug. Bald darauf hörte ich von Tito und seinen Befreiungsdivisionen. All die Greueltaten, die man ihm zuschrieb, glaubte er nicht, denn aus Blut und Terror kann doch keine gerechte Zukunft entstehen.

Und eines Tages war es soweit. Ein Abgesandter des Volksbefreiungsheeres pochte eines Nachts an mein Fenster und gebot mir, ihm zu folgen, denn die Partisanen haben von mir gehört und rufen mich.«

Einfach und schlicht hatte Jaga bisher ihre Lebensgeschichte erzählt. Jetzt wurde sie bewegter. Sie fühlte wohl, daß jener Schritt von einer gefühlsmäßigen Anhängerin zur einsatzbereiten Mitarbeiterin der einschneidendsten war, den sie je in ihrem Leben getan hat.

»Im Anfang«, fuhr sie fort, »war ich begeistert. Überaus freundlich wurde ich empfangen, man lobte meinen Entschluß. Als Kurierin wurde ich verwendet. Da noch niemand wußte, daß ich nun Aktivistin sei, konnte ich mich ohne Gefahr überall bewegen. Nebenbei mußte ich »mit allen Mitteln« junge Männer für die Partisanentruppen werben. Was sie unter »mit allen Mitteln« verstanden, wurde mir erst später bewußt, als ich glaubte, daß es für mich kein Zurück mehr gebe. Später wurde ich auch als Kämpferin eingesetzt. Ohne jede wesentliche Ausbildung wurde mir eine Waffe in die Hand gedrückt und ich in die erste Kampflinie gesteckt. In einem der Kämpfe wurde ich verwundet und dann zur Heilung nach hinten gesandt.«

Dort hatte ich Gelegenheit, einen Einblick in das Leben und Treiben der höheren Kommissare und der sogenannten »Brigade-Führer« zu gewinnen. Während wir vorne oft tagelang nichts Warmes zu essen bekamen und im wahrsten Sinne des Wortes hungerten, prafften die Kommissare in unverantwortlicher Weise und führten das schönste und sorgenfreieste Leben. Serviert wurde ihnen die stets lange Reihe der Gerichte wie im teuersten Luxusrestaurant, reichhaltig und abwechslungsreich war die Speisenfolge. Nur ausserlesene Weinsorten kamen auf den Tisch. Nie fehlte es an Rauchwaren. Die Unterkünfte waren fürstlich ausgestattet. Ein ganzes Heer von »Befreiungskämpfern« stand ihnen zu ihrer persönlichen Verwendung zur Verfügung. Und von den Frauen, die sich dort herumtrieben, will ich lieber gar nicht sprechen!

Da hatte ich genug, restlos genug von den Partisanen. Mein Wunsch war nur, so schnell wie möglich nach Hause zu kommen. Von dem Amnestiegesetz, das uns ein unbestraftes Rückkehren sicherte, hatten wir keine Ahnung. Immer wieder wurde uns erzählt, daß uns nach den gräßlichsten Mißhandlungen nur der Tod erwarte, falls wir in Gefangenschaft geraten oder überlaufen wollten.

Fast ein halbes Jahr war ich bei den Partisanen. Was ich in diesen Monaten alles durchmachte, kann ich gar nicht schildern, was ich seelisch und körperlich zu leiden hatte, werde ich mein ganzes Leben nicht vergessen. Und dann kam der Tag, an dem unsere Abteilung angegriffen wurde. Wir hatten keine Angst, denn wir waren stark. Wir alle waren überzeugt, daß wir den Angriff siegreich abschlagen würden. Doch es kam ganz anders. Immer stärker hatten uns die deutschen und kroatischen Verbände in die Enge getrieben und als sie uns umzingelt hatten, gab es kein Entweichen mehr. Wer am Leben blieb, fiel in Gefangenschaft. Unter den Überlebenden war auch ich. Ich war auf alles gefaßt. Und es kam wieder anders!

Wir wurden nicht gemartert und hingerichtet, wir durften uns zuerst von unserem Schrecken erholen und bekamen sogar zu essen. Ich wurde von den übrigen Gefangenen getrennt und am nächsten Tage verhört. Offen erzählte ich meinen Leidensweg, verheimlichte nichts und gestand alles, was ich bei den Partisanen und für sie getan hatte.

Erst während des Verhörs wurde es mir klar, was ich alles verbrochen hatte, daß auch ich an dem Tode so manches Kroaten, den ich in die Reihen der Partisanen gelockt hatte, schuldig war. Mein Gewissen schien mich zu erdrücken. Ich rechnete nicht auf Gnade. Und trotzdem war ich ganz erschüttert, als mir mein Todesurteil verkündet wurde. Es war unsagbar schwer, mich mit dem Gedanken vertraut zu machen, daß ich so jung sterben müßte. Auf einmal fühlte ich in mir einen noch nie gekannten Lebenshunger, leben wollte ich, leben und wenn das Leben noch so hart und schwer sein würde.

Als ich dachte, der Augenblick wäre gekommen, in dem das Urteil vollstreckt werden sollte, vernahm ich, daß ich begnadigt wurde. Erst auf die Frage, ob ich verstanden habe, wußte ich, daß ich dem Leben wiedergegeben worden bin.

Schwere Tränen kolkerten ihr über das breite und noch immer hübsche Gesicht. »Ich darf leben«, flüsterte sie kaum hörbar vor sich hin und verfiel wieder in ihr halbwegsches Träumen. Sie bemerkte gar nicht, daß ich mich leise entfernt hatte. Jaga Grašak hielt Rückschau und wohl auch Ausblick. Und der sonnenvolle Sonntagmittag unter den Obstbäumen Zagoriens mit dem fröhlichen Getöse der spielenden Bauernkinder am nahen Waldesrand gab der zu neuem Leben erwachten Jaga tiefen Sinn und schönen Inhalt.

ff-Kriegsbericht Otto Koschitz

Bilder aus dem Kriegsgeschehen

Vierlingsflak bei
nächtlichem Stel-
lungswechsel im
Raum von Caen

PK-Kriegsbericht
Grosse (Sch)

»Fregatte« kämpft einen Bahnhof frei
Der Panzerzug ist eine Kampfgruppe
für sich, die alle Waffen, Grenadiere,
Pioniere und Funker umfaßt. Zur Un-
terstützung der eigenen schwachen
Sicherungen wird ein Infanteriezug
ausgebootet und greift ein

PK-Kriegsbericht Böttz (Sch)

dere Aufträge mit. Das wird ein langer Weg werden. In der Zwischenzeit kann nur im Funkschapp Rundfunk gehört werden.

Beim Backen und Banken gibt es Ärger. Unabhängig dreht der Backschafter am Schalter. Aber der Lautsprecher schweigt beharrlich. Schließlich schicken sie einen Mann zum Funkraum, damit er die Nachrichten abhört, um sie nachher den Männern mitzuteilen.

Schließlich und endlich kommt der Funkmaat zurück, um die angefangene Reparatur zu vollenden. Während der Arbeit tönt aus dem Lautsprecher plötzlich die Meldung von dem Attentat auf den Führer. Der Funkmaat weiß zunächst gar nicht, wie ihm geschieht. In einem lauten Dröhnen klingen die inhaltsschweren Worte in den Ohren nach. Eine heiße Welle steigt ihm in den Kopf, und das eintönige Grau der Wandbemalung scheint ihm mit einem Mal einen rötlichen Schimmer zu zeigen. Er sieht den Maschinengefreiten an. Dessen Mund ist halb geöffnet, rund wie ein kleines o, als wolle er etwas sagen, brachte aber keine Silbe über die gelähmte Zunge.

In einer Wortpause tönt klar und überlaut das Zirpen der Apparate. Auch der Wachhabende Funker ist zusammengefahren. Er hat die Hörer vom Ohr geschoben und blickt den Lautsprecher an, als wolle er ihn ob dieser ungeheuerlichen Mitteilung zur Verantwortung ziehen. Zuerst faßt sich der Funkmaat. Er stößt den Maschinengefreiten an, daß der die Werkzeuge fallen läßt: »Zum Kommandanten!«

Der junge Soldat hat sich noch nicht gefangen, auf diese Nachricht hin muß er sich erst sammeln. Über den Niedergang stolpert er in die Kommandantenkammer, er klopft nicht einmal, er reißt nur die Tür auf und schreit, nein brüllt: »Attentat auf den Führer!«

Der Kommandant sitzt am Schreibtisch. Er macht gerade den Gefechtsbericht über den am Morgen erfolgten Angriff. Notizblätter, Skizzen und Mitteilungen liegen vor ihm. Die Stirn ist gekrauselt. Jetzt, da sich diese gewaltigen Worte in sein Hirn krallen, springt er auf und wischt die Blätter vom Tisch. Er überrennt den Gefreiten; drei Stufen auf einmal nimmt er, als er zum

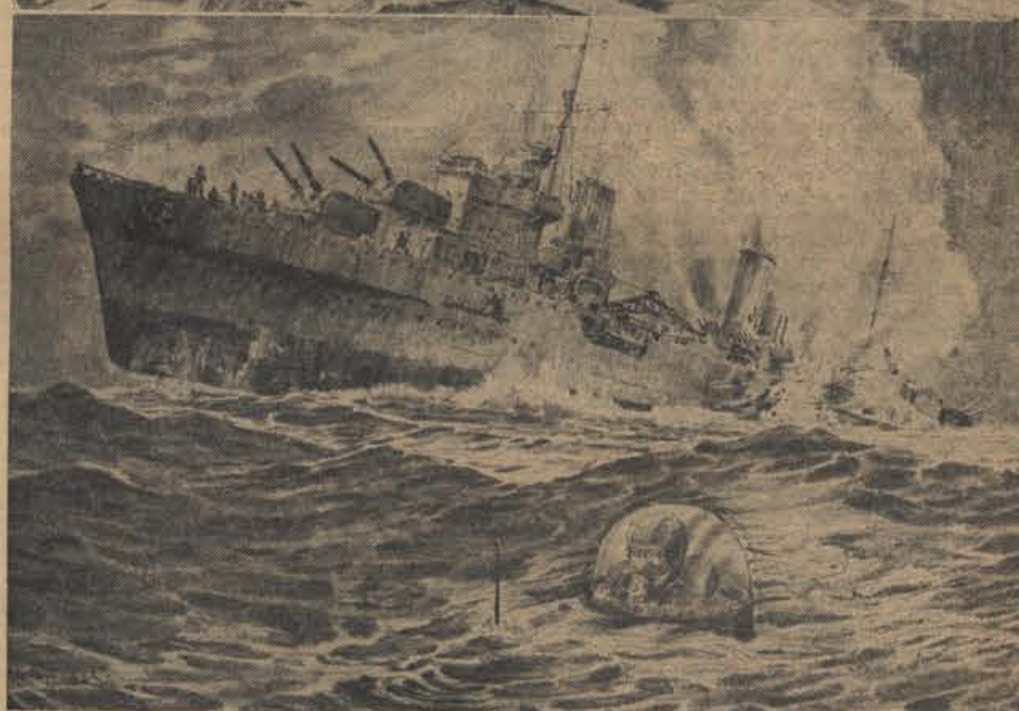
Der Oberbefehlshaber der Kriegsmarine und BdU, Großadmiral Dönitz, besetzt kürzlich die Besatzungen von U-Boot-Flotilla und sprach zu den Männern: »Wir werden den Booten zäh und eisern am Feind bleiben, eines Tages werden wir sie empfindlich treffen. Anglo-Amerikaner! Voll Zuversicht gewinnen die U-Boot-Fahrer die Parole ihres Admirals für die kommende Phase des Boot-Krieges

Der Schreiber-Obergefreite Walter Gerhold, der an der Invasionsfront einen britischen Kreuzer der »Aucora«-Klasse mit dem Einmannrtorpedo versenkte, wurde für diese tapfere Tat vom Führer mit dem Ritterkreuz des Eisernen Kreuzes ausgezeichnet

Nach dem Mord-
anschlag auf den
Führer

Der Führer und
der Duce besichtig-
ten gemeinsam
den zerstörten
Raum, in dem das
Attentat erfolgte

Presse-Hoffmann
(Sch)

„Es lebe der Führer“

Die Besatzung eines Vorpostenbootes hört die Meldung vom Attentat auf den Führer

Von Kriegsberichterstatter Günther Vater

(PK) Der Funkmaat und ein Maschinengefreiter stehen im Funkraum des Vorpostenbootes, um die Schäden des vor einigen Stunden erfolgten Angriffes von Jagdbombern zu reparieren. Ein Schuß ging kurz oberhalb der Panzerung durch die Bordwand und hatte die Kabelbahn zerschlagen, die zu den Lautsprecheranlagen in den einzelnen Decks führt. Der Gefreite hat die Ersatzkabel maulerisch über die Schulter geworfen. Er lehnt sich gegen einen Hocker und schaut, ermüdet von dem die ganze Nacht währenden Angriff, dem Funkmaat zu, wie der die aufgebogenen Deckplatten aus der Wand herauszuschneiden versucht.

»Es geht doch nicht«, meint der Funkmaat, »da

drin ist alles zerfetzt. Ich muß erst auf die Werft, um Ersatzteile zu holen«. Der Maschinengefreite nickt müde. Er ist durch die anstrengenden Wachen und die Anstrengungen des Gefechtes viel zu schläfrig, um sich darüber Gedanken zu machen, daß jetzt für einige Stunden alle Decks ohne Rundfunk sind. Er möchte nun nichts anderes als schlafen.

Der Funkmaat eilt in seine Kammer, um sich umzuziehen. Der Weg zur Werft führt durch die halbe Stadt, und da kann er nicht im Arbeitspäckchen laufen. Er ist wütend: muß gerade wieder das Ersatzteil fehlen, das man braucht! Der Kommandant gibt ihm gleichzeitig auch noch an-

Funkraum hinaufspringt. Der Funkmaat berichtet ihm.

Inzwischen klopft der Maschinengefreite an die Türen der Kammern und rast durch alle Decks. Jetzt hat er auch die richtige Formulierung für seine Nachricht gefunden. Er ruft: »Attentat auf den Führer, der Führer unverletzt!«

Der Stabsobsterleutnant hat gerade einen Brief von seiner Frau bekommen. Sein zweiter Sohn ist zur Waffen-SS gemustert. Er sinniert. Wie die Zeit rast, — jetzt ist der Junge auch schon Soldat. Er erinnert sich an den letzten Urlaub. Sein Jüngster stand vor ihm in der Hitler-Jugend-Uniform und schüttelte ihm zum Abschied strahlend die Hand: »Vater, nächstes Jahr bin ich auch Soldat. Ich freue mich so...«

Die mit überschlagender Stimme geschrieene Mitteilung von dem ungeheuerlichen Attentat läßt ihn erstarren. Das ist doch ganz ausgeschlossen! Wie kann nur so etwas geschehen? Seine Hände krampfen sich um den Tisch: »Verdammte Schuft!« Wenn ihm einer zwischen die Finger käme!

Die Mitteilung des Gefreiten fällt in die Herzen aller Männer. Mit einem Schlage sind sie alle aufgestanden. Einer findet zuerst die Worte: »Gott sei Dank, der Führer lebt!« Als die Lautsprecheranlage wieder repariert ist, ruft der Kommandant die Männer in das Matrosendeck. Gemeinsam hören sie die Wiederholung der Meldung. Der Kommandeur spürt, daß seine Soldaten jetzt keine lange Rede hören können. Sie sind zu erregt. Kalte Wut sprüht in ihren Augen. Er faßt sich kurz: »Kameraden, Ihr habt heute früh im Gefecht so wie immer Eure Pflicht getan. Ihr werdet es auch in Zukunft so halten. Nun erst recht. Der Führer, den die Vorsehung seinem Volke und seiner Sendung erhalten hat, kann sich auf uns verlassen. Es lebe der Führer!«

In dieser Verpflichtung schwingt die Seele der ganzen Besatzung. Alle sehen sie jetzt ihren Kommandanten an. In der Haltung, die sie zeigen, liegt ein Versprechen, das den Oberleutnant unbändig stolz macht. Er fühlt ein Brennen in den Augen, als er die Hand an die Mütze legt.

Načrt za brutalno uničenje Nemčije

Kako mislijo postopati z nemškim narodom? - Hujskač lord Vansittart in njegov „mirovni načrt“

Kakor poroča »Völkischer Beobachter« iz Berna, prikrivata angleška in ameriška vlada svoje načrte glede Nemčije za slučaj svoje zmag. Po določbi je, da v tej zadevi nimata pooblastila s strani Kremļa. Javnost pa s takim prikrivanjem nikakor ni zadovoljna, zato zahteva natančnejša pojasnila.

Znani hujskač in sovražnik vsega, kar je nemško, lord Robert Vansittart je pomagal te dni angleški vladi iz tozadevne zadrege, razvijajoč v listu »Sunday Dispatch« svoj takozvani mirovni načrt. V smislu Vansittartovih namenov bi se imelo Nemčijo zopet razkosati. Vansittart ima posebno sovražstvo do Prusov, Rheinland, Westfalen, Schleswig-Holstein in bivša nemška samostojna mesta bi se imela odcepiti. Te države bi vodile lastno policijsko, pravosodno, finančno in

socialno politiko. Njihova popolna odcepitev od Reicha ne bi bila samo dovoljena, nego bi doživela tudi svoje pospeševanje. Na ta način razkosani Reich bi sovražne čete zasedle »za najmanj eno generacijo«. Vansittart povdarja med drugim tudi potrebo okupacije Nemčije po »malih zveznicah«, da bi bilo ponižanje Nemčije tem večje. Razumljivo je, da bi v smislu Vansittartovega načrta plačevala Nemčija stroške za okupacijo. Popolno razorožitev Nemčije po tem načrtu bi izpopolnilo uničenje nemškega gospodarstva, kakor je Vansittart to že zahteval ob drugih prilikah. Uničiti bi se imela vsa proizvodna sredstva za eksploziv, prav tako pa bi se imelo odstraniti vse stroje za izdelovanje orodja. Uničiti oziroma oddati bi bilo vse tovarne za izdelovanje umetnega dušika, petroleja in kaučuka.

Izročitev zastav Ortsgruppam Marburg V in Drauweiler

Govor Bundesführerja - Sijajen potek Ortsgruppentagov

Velezborovanja Ortsgruppe Marburg V se je udeležil Bundesführer Steindl, ki ga je prebivalstvo navdušeno pozdravilo. V svojem govoru je med drugim izjavil, da je dvoje, kar ga je sililo, da se je odzval vabilu ter prišel osebno na shod. Predvsem, ker je Ortsgruppe V od leta 1941 pod najtežjimi okoliščinami izvršila ogromno delo. Dokazi ležijo že v dejstvu, da je njeno prebivalstvo, ki ga ni šteti med bogatino, nabralo nad 300 000 RM za WHW in da so žene kljub zaposlitvi opravile nad 100 000 ur prostovoljnega dela za skupnost. Za vse to se je Bundesführer v imenu Gauleiter-ja lepo zahvalil. Razen tega je sedaj nastopil čas, ko morajo nacionalsocialistični govorniki zopet iz kraja v kraj, da dajejo prebivalcem pojasnila. Zmage govorijo za se, sedaj v času povratnih udarcev nam je naloga, da krepimo vero v končno zmago. Spodnja Stajerska je po svoji usodi neločljivo povezana z Reich-om. Tudi v Spodnje Stajerski pade odločitev na velikih frontah, od katerih predstavlja Spodnje Stajerska samo odsek strelskega jarka. Ako izgubi Nemčija vojno, pademo vsi v globino. Zmaga Nemčije bo rešila tudi vse probleme Spodnje Stajerske, ki se jih sedaj še ni moglo načeti.

Bundesführer je omenil, da je nacionalsocialistični svetovni nazor mir, ker samo v mirnem času zamore Führer izvesti svoje naloge. Zato je njegov najvišji cilj: dosega miru. Pri tem pa ni niti govora o tem, da mir ne bi bil mir naše zmage, ker so naši sovražniki nešteto krat izražili, da hočejo iztrgati nemško ljudstvo. Če bi izgubila Nemčija vojno, je konec Nemcev. Stalin je izjavil, da zahteva deset milijonov nemških delavcev za Sibirijo. Pa tudi ostali sovražniki sovražijo Nemčijo in ne poznajo usmiljenja. Če pa kdo misli, da je ta uničevalni načrt naših sovražnikov namenjen samo Nemcem, je v veliki zmoti. Zadostuje, če pogledamo v Italijo in Estonko, pa vidimo, da so tudi od tam zavlekli vse, kar lahko dela. Boljševiki ne delajo razlike med Nemci, Slovenci ali Srbi. To dokazujejo umori na stotine Slovencev na Dolenjskem, da navedemo samo en primer. Zmaga boljševizma pomeni konec Evrope. Ni torej drugega izhoda kakor: bojevati se in delati!

Obstoja še izgled, da zmagamo? Brezdvomno doživljamo danes najtežjo krizo v obstoju našega ljudstva. Boj se približuje svojemu višku. Sovražnik je izigral vse svoje adute, tako da stoji odločitev pred vrati. Zato moramo obdržati mirne živce.

Bundesführer je nato podal pregled o vojnem položaju. Nemško vodstvo im jasen koncept. Na vzhodu se vršijo boji samo zadrževalno, da pridobimo na času, tudi če je treba pri tem prepustiti nadaljnja mesta in področja. Boljševiki pa pri tem svojega cilja, da bi prebili našo fronto, ne bodo nikdar dosegli. Odločitev bo padla na zapadu. Nemškemu vodstvu je dobro znano, kake sile imajo Anglo-Amerikanci na razpolago in ko-

Težka industrija in kemična industrija, v kolikor bi se preostali, bi se imeli podrediti kontroli zaveznikov. Delniški in obligacijski kapital velikih industrijskih podjetij kakor Krupp, Thiele, Bloom & Voß, Zeiß, IG-Farben itd., bi se imel neposredno izročiti v zavezniške roke.

Vse te ukrepe za uničenje ali potuženje nemške produkcije hoče doseči lord Vansittart potom strogega kontingentiranja uvoza važnih surovin v Nemčijo. V Vansittartove načrte spada tudi kontrola nemške Reichsbanke ter zavezniška pravica protesta v vprašanih nemškega budžetiranja. Istočasno bi imela Nemčija postaviti kontingente prisilnih delavcev za obnovo vseh porušeni področji. Vansittart špekulira pri tem na to, da bi prisilno bivanje velikega dela moškega prebivalstva v delovnih taborih znatno omejilo število rojstev v Nemčiji. V svojem cinizmu zahteva lord Vansittart iztrebljenje nemškega naroda. »Völkischer Beobachter« opozarja svoje čitatelje, da je Vansittart s svojim načrtom »dokazal, da gre v tej vojni dejansko za življenje nemškega naroda. Tu ne gre samo za srečo in bedo, ne za kako generacijo, temveč za celokupno bodočnost.

liko jih je od tega že izrabljenih. Führer bo tu že pravočasno odredil veliki udarec. Vpostava orožja »V 1« je pri sovražniku povzročila že velik nered, vpostava nadaljnjih novih vrst orožja še bolj usodnega učinka bo sledila. Za nas je Anglija najbolj šibka točka. Prišel bo trenutek, ko bomo virgli invazijske čete v morje in nato se bo vsa Velika Nemčija vrgla na vzhod ter prisilila boljševike na kolena. Na ta veliki boj gledamo lahko verno in z največjim zaupanjem. — Führer je doslej še imel vedno prav! (Dolgotrajno priitjevanje.)

Narod v domovini pa mora iz tega izvajati konsekvence ter biti veren. Domovina je od totalne vojne bila doslej še precej oddaljena. Sedaj pa pride totalna vpostava. Od delavca, ki že danes dela svojih 16 ur, ne moremo veliko več zahtevati, imamo pa še milijone ljudi, ki živijo, kakor da bi imeli mirno dobo in so jim tuje vse obveznosti. Tu sledijo temeljiti ukrepi. Naloga, ki jo ima Dr. Goebbels, je, vpostaviti vse te sile. Proti sovražniku na Spodnjem Stajerskem moramo zaenkrat vpostaviti samo naše lastne sile. Leta 1918, ko je strahopetno meščanstvo kapituliralo, ne bo nikdar več. (Veliko odobravanje.) Noben kvadratni meter zemlje ne damo brez boja. (Bravo klici.)

Bundesführer je apeliral na vse aktiviste in vernike, da ostanejo zvesti zastavi (glasno priitjevanje). Lepo in vzvišeno je, da v tem trdem in resnem času lahko izroči Ortsgruppi zastavo, ki bo plapolala zmagi in miru nasproti. Nato je sledilo izročanje zastave, nakar se je vršil mimohod pred Bundesführerjem.

Ortsgrupp V je imela v soboto velik shod voditeljev v dvorani tovarne Ehrlich, ki je bila nabito polna. Poročilo o delovanju je podal Ortsgruppenführer Reiter. Značilno je, da so v Ortsgruppi prispevali po 46 RM od vsake osebe za zbirke. Prav posebno je Ortsgruppenführer pohvalil delo žen ter se spomnil tudi pridne mladine.

Nato je spregovoril Kreisführer Strobil. Poslušalce je opozoril na resnost časa ter pomen zastave. Ortsgrupp V je v težkih časih zaslužila svojo zastavo. Zahvalil se je Ortsgruppentührer-ju in njegovim sodelavcem, prav posebno pa prebivalstvu za njegovo pozitivnovalnost, zvestobo in vero.

V daljših izjavanjih je nato govoril o pomenu Führer-jevih misli, o razmerah države, stranke in oborožene sile. Spodnja Stajerska, tako je rekel, je bila nemška, je nemška in ostane nemška, zato mora priti jezikovno vprašanje še bolj v ospredje. Kreisführer je zaključil svoj govor s pozivom, da bi obdržalo prebivalstvo dobre živce.

Nato je Kreisführer otvoril razstavo o storitvah Ortsgrupp, ki je pokazala izredno veliko znanja na vseh področjih. Tudi žene so pokazale v svojem oddelku »Novo iz starega«, da znajo mnogo kaj ustvariti. Le to velja na področju kuhanja. Posamezni uradi in šturmi so svoje delovanje pokazali v slikah, številkah itd. Isto velja za mladino, ki je v svojih razstavnih oddelkih pokazala, da noče zaostajati za delom doraslih. Umevno je, da so padlim junakom tudi posvetili posebno vlogo.

Prvi dan prireditve so zaključili s »pestrim večerom«, ki je bil zabavnega značaja ter našel zadovoljne udeležence.

V nedeljo je bila budnica, kateri je sledilo polaganje venca v Heidenhain-u. Pred veleborovanjem je bila velika jutranja proslava. Popoldne so imeli otroci svojo prireditev, sportna veselica je pa tudi pokazala, da je telesna vzgoja na višku.

Ortsgrupp V je lahko ponosna na lep potek svojih prireditve.

Resno in dostojno, med sviranjem godbe in petjem je proslavila Ortsgrupp Drauweiler svoj Ortsgruppentag. Uvod je predstavljala apel voditeljev, na katerem je podal Ortsgruppenführer Reiter svoje poročilo. Iz njegovega poročila je razvidno, da so storitve Ortsgrupp precejšnje in zopet je bilo ugotovljeno, da stoji delovanje žen na prvih mestih. 63 žen je v minulem letu delalo 17 991 ur za Ortsgrupp, to se pravi, da so razen svojega poklicnega ali domačinskega dela opravile vsaka po 200 ur še posebej za Ortsgrupp.

Sledil je govor Kreisführer-ja Strobil, ki je podčrtal vse težave, s katerimi se je borila Ortsgrupp. Radi tega je storitve Ortsgrupp oceniti še veliko višje. Kakoršen je Ortsgruppenführer in njegovo vzorno delovanje, taka je Ortsgrupp. In Ortsgrupp je lahko ponosna, da ima na svojem čelu Pg. Reiter-ja, ki je nosilec zlate značke stranke in opravlja vse svoje posle z nacionalsocialističnim prepričanjem. Medtem ko je Kreisführer razložil delo posameznih uradov, je hkrati podal navodila za nadaljnje delovanje. S počistitvijo Führer-ja in s priznanjem »Zmagati ali pasti ter nikdar kapitulirati« so zaključili apel voditeljev.

Kakor je poročilo Ortsgruppenführer-ja v številnih pokazalo delo in storitve Ortsgrupp, tako je razstava dela predložila v slikah in primerjalnih tablah, prav posebno pa v razstavljenih predmetih, pregled velikih in vrednih storitev Ortsgrupp. Razstava je bila okrašena s cvetjem, iz katerega se je zrcalila vsa ljubezen prirediteljev. Pri tem ni bilo izjeme med razstaviščem. »Mutter und Kind« in uradom APA, kakor tudi niso zaostajali oddelki z razstavljenimi obrtnimi izdelki. Posebno je zanimalo razstavišče čebelarjev.

Visek Ortsgruppentag-a je predstavljala izročitev zastave Ortsgruppi Drauweiler. V zastopstvu Bundesführer-ja je dospel Kreisführer Strobil, ki je po vkorakanju zastav otvoril slavnost. V svojem, na fanatični veri v zmago slonečem govoru je stavil vprašanje: »Zakaj prirejamo v tako usodnih in težkih časih, ko se na frontah približujejo odločilnim bitkam, Ortsgruppentage? Prav sedaj je treba dokazati, da domovina nikdar ne ohromi in da ima vedno moč, kljub vsem zahtevam, prirediti tudi še take proslave. Ne da bi kaj olepšal, je Kreisführer nato opisal položaj ter se bavil prav posebno s Spodnje Stajersko. V zajemljivih besedah je nato popisal nesramen napad na Führer-ja ter dejstvo, da ga je tudi tokrat očuvala roka Previdnosti. Kakor je kot Gefreiter prve svetovne vojne po groznem polomu nemške zgodovine veroval v Nemčijo, tako moramo mi sedaj fanatično verovati v njega. Iz nepopisnega kupa razvalin je ustvaril Veliko Nemčijo, ki je dobojevala velikanske zmage. Z isto ustvarjajočo silo in sigurnostjo nas bo vodil Führer tudi v največjo zmago. To je naša vera — naše bojno geslo pa se glasi: Nemčija!

Visek proslave je predstavljala izročitev zastave, ki naj bo zbirališče vseh zvestih. Ta zastava bo ponosno plapolala, ko bodo zvonovi oznanjali častno zmago Nemčije. Tako je glasil klic Kreisführer-ja vsem sonarodnjakom in sonarodnjakinjami!

Pestra večerna prireditev, ki so se je udeležili tudi gostje boterske Ortsgrupp »Volksgarten« iz Graza, je predstavljala zaključek prvega prireditvenega dne.

Godba RAW je v nedeljo jutro svirala budnico. Sledila je jutranja proslava mladine, na kateri je govoril Pg. Melichar o načelnih mislih »Durch Kampf zum Sieg«. Pozneje je obiskal Kreisführer še razstavo ter se o isti laskavo izrazil. Popoldne si je razstavo ogledal še Bundesführer, ki je bil z isto zadovoljen. Vaški popoldan je združil zopet vse sonarodnjake in goste iz Graza. Tu je bila mladina, ki je razveselila staro in mlado. Igra, plesi, petje, narodni plesi itd. so sestavljali sporred.

Ortsgruppi Drauweiler bo njen Ortsgruppentag ostal v najboljšem spominu. Bila je to storitev skupnosti, ki so jo opravili prebivalci Drauweiler-ja, Wehrmannschaffa in naše zdrave mladine, storitve tovariškega dela in tovariškega življenja.

Junaštvo Spodnještajercev v svetovni vojni

Iz vojnega dnevnika, ki ga je vodil spodnještajerski vojni prostovoljec v prvi svetovni vojni na jugozapadnem bojišču, posnemamo po beležkah, pisanih meseca septembra 1917, sledeče:

V častniški obrednici je bila danes častna poslovilna proslava odhajajočega poveljnika bataljona,

majorja Aleksandra Vlad-a. V tovariški skupnosti je častnik bataljona v primernem poslovilnem govoru olepšal prireditev ter izjavil sledeče:

„Moji gospodje častniki in tovariši! Te dni odhaja iz naših vrst naš strumen in hraber bataljonski poveljnik. Pod njegovim poveljstvom je bil

naš bataljon deležen najvišjih časti, ki jih je mogoče dosegati. Naš spodnještajerski k. k. Freiwilliges Schützenfeldbataillon Marburg IV, si je posebno na Grmadi, pri Devinu, Sv. Ivanu in ob reki Timavi priboril tako velike uspehe z orožjem, da se ga mirno lahko uvrsti med najboljše in najbolj odlikovane vojaške enote naše velike domovine. Vsi častniki, in podčastniki in moštvo so bili odlikovani za hrabrost. Junaška dela bataljona so bila imenoma opisana in imenovana v vojnem poročilu šefa avstro-ogrškega generalnega štaba, to je, čast in priznanje, ki so ga deležne prav redke formacije. Ponosni smo tudi lahko na željo, ki jo je bataljon izvedel od višjih poveljstev, da bi bataljonski častniški zbor predlagal svojega poveljnika za najvišje odlikovanje, in sicer za red Marije Terezije. To pa še ni vse. Sam vladar naše mile domovine je kot vrhovni poveljnik armade in mornarice nekaterim najhrabrejšim častnikom in strelcem osebnostno pripel na junaška prsa odlikovanja za hrabrost. Vse to so neizpodbitni dokazi, da je naš sposoben bataljonski poveljnik z našimi mladostniki spodnještajerskimi prostovoljnimi strelci izvršil izredna junaštva in velike strateške uspehe. Naš major je v rezervnih postojankah bil vedno izredno strog, pri tem pa nad vse pravičen poveljnik. V bojih med deseto bitko ob Soči pa ni niti opazil nevarnosti, ki je pretila njegovi osebi. Povsod in vedno je kazal le svojo veliko energijo, vztrajnost ter strateško in taktično znanje. Naši za boje vedno neverjetno navdušeni strelci si v bojih niso mogli želeli boljše poveljnika, kakor je bil naš junaški major. Častnikom in moštvo je bil vedno dober tovariš in predpostavljani, v bojih pa srčen in duhaprisoten poveljnik. V največji nevarnosti je s pomočjo svojih častnikov vodil bojaželjne in navdušene spodnještajerske prostovoljce od zmage do zmage. Le frontnemu častniku od pet do glave, kakor je major Vlad, je kot poveljniku spodnještajerskih prostovoljcev, ki se jih je celo v prednjih bojnih črtah moralo zadrževati, da niso prostovoljno prehajali v preveč riskantne napade z bajonetom in ročnimi granatami, bilo mogoče doseči uspehe. Kakor jih je dosegel naš bataljon v deseti bitki ob Soči. Bataljon spodnještajerskih mladostnih fantov k. k. Freiwilliges Schützenfeldbataillon Marburg IV, major Aleksander Vlad ter deseta bitka ob Soči predstavljajo junaštvo, ki ga bo šele zgodovina pravilno ocenila.

Kot govornik bataljona se poslavljajočemu poveljniku zahvaljujem za vso njegovo, našemu bataljonu namenjeno koristno delovanje in odločno poveljevanje ter mu v imenu vseh častnikov in vsega moštva želim na njegovem mestu prav obilo vojne sreče ter skorajšnjo podelitev zasluženega najvišjega odlikovanja, za katerega ga je predlagal častniški zbor, to je Orden Marije Terezije, ki ga bo uvrstil med tiste malošte-

Ženska delovna obveznost podaljšana do 50. leta starosti

V sporazumu s pooblaščenec Reicha za totalno vojno vpostavo Reichsminister Dr. Goebbels-om je glavni pooblaščenec za vojno vpostavo, Gauleiter Sauckel, izdal odredbo, ki podaljša delovni obveznosti podvržene starost žen od sedanjih 45 na 50. leto starosti. Vse žene od 45. do 50. leta starosti so sedaj podvržene na podlagi obstoječih predpisov delovni obvezi, kakor je doslej veljalo do 45. leta starosti. Velik del teh žen že stoji prostovoljno v delovni vpostavi. Ostale — pri tem gre za ogromne desetisoče — se javijo pri Arbeitsamtih, da se jih uvrsti v delovni proces. Čas, ko se bo treba javiti, bo razglasili lokalni Arbeitsamti na uradnih deskah in z objavo v časopisju.

Z vpostavo zanesljivih strokovnih moči pri Arbeitsamtih je preskrbljeno, da dobi vsaka ženska, ki je podvržena delovni obvezi, res vojno važno ter svojemu znanju in svojim zmožnostim primerno opravilo. Nepotrebne trdote se bo po možnosti preprečilo.

To zvišanje starostne meje za delovno obveznost je bilo vsesplošno pričakovano. Tisoče in tisoče žen nad 45 let je že ob izbruhu vojne hitlo prostovoljno na delo, med njimi so tudi nad 50- in 60-letne. Z najnovejšo odredbo je sedaj do neke meje izravnana nepravilnost, da bi enako stare in mlajše sovrstnice živele v primeru z njimi kakor v lepem mirnem času. Nemške žene, ki v svoji ogromni večini že brez zakonitega določila žrtvujejo vse svoje sile narodu, bodo v tej novi odredbi našle vzpodbudo za dvig svojih storitev, dokler ne dobojujemo zmage.

Ta najnovejša odredba Reichsministra Dr. Goebbels-a sega globoko v privatno življenje žen. To je totalno vojskovanje in druga mobilizacija. Kar je doslej veljalo za žene do 45 let, velja sedaj do dovršenega 50. leta. Izven dvoma je, da bodo odredbe, ki jih bo prihodnje tedne izdal Dr. Goebbels, tudi do neke meje neudobne, nikdo se pa ne bo našel med nemškim narodom, ki bi zavzel na stališču, da naj stojijo naše 45letne zdrave žene ob strani, na mesto da bi delale za skupnost, ki se pripravlja za odločilne bitke. Po-

misli je treba, da so v Angliji in Sovjetiji že davno zaposlili vse žene, ne da bi jim bili prizanašali, kakor je to bil primer doslej pri nas. Da morajo nemške žene v starosti od 45 do 50 let, ki jim doslej ni bilo treba delati za plačo, v vrste »nenaučenih delavk«, predstavlja akt potrebne samoohranitve, predstavlja pa hkrati nenadomestljiv del nemške oboroževalne industrije.

Zaposlitev vseh doslej navidezno zaposlenih

Sporazumno z Reichsministerom Dr. Goebbelsom, kot pooblaščenec Reicha za totalno delovno vpostavo, je generalni-pooblaščenec za delovno vpostavo, Gauleiter Sauckel, izdal odredbo o zaposlitvi delovnih sil v navideznih delovnih razmerah.

Odredba se nanaša na vse tiste delovni obveznosti podvržene ljudi, ki isti ne zadostijo stvarno, temveč samo navidezno. To so osebe, ki so si s pomočjo sorodnih in drugih zvez ustvarile delovno razmerje z udobnim življenjem, daleč proč od vojnih naporov skupnosti, da na videz odgovarja zakonitim določilom.

Vsi sonarodnjaki, ki se nahajajo trenutno radi udobnosti, ali pa ker doslej še niso razumeli zahteve totalne vojne v takih navideznih delovnih razmerah, imajo sedaj zadnjo priložnost za menjanje svojih delovnih mest v svrhu celotne priključitve svojih delovnih sil v vojno produkcijo. Javijo naj se takoj pri svojih Arbeitsamtih, ki jim bodo preskrbeli njihovim močem in njihovem znanju primerna vojnovažna dela.

Do 15. avgusta 1944 morajo biti prekinjena vsa navidezna delovna razmerja. Po tem času se bo postopalo brezobzirno. Kdor bi potem še vedno izabljal navidezno delovno razmerje, izogibajoč se skupnim naporom za končno zmago, se postavi s tem izven vrst bojujoče nemške ljudske skupnosti. To velja tudi za tiste, ki bi trpeli tako nedopustljivo dejanje ali pa ga podpirali. Dejoemalec in delodajalec bi zapadla v takem primeru

vilne vojaške plemenitase, ki so prvi med najboljšimi.

Istega dne se je major Vlad v bataljonskem povelju poslovil od svojega bataljona takole:

„Imenovan poveljnikom cesarskega in kraljevega poljskega lovškega bataljona, zapuščam po enoletnem službovanju vašo sredino. V tem času ste v mirnih in bojnih postojankah z neoporečno disciplino duha, z neustrašnim junaštvom ter z vašimi odličnimi vojaškimi vrlinami ustvarili povezanost, ki bo trajala za vedno. Moja za-

hvala častnikom in strelcem ostane v mojem srcu neizbrisna in v mojih mislih nepozabna. Čuvajte si duha, ki ste ga prevzeli od svojih prednikov, negujte ga vedno v blagor vas samih, našega vladarja in vaše lepe, zelene Spodnje Štajerske. Ostanite vedno moji pridni spodnještajerski fantje. Bog naj vas blagoslovi in vodi. To vam kliče poleg želje za popolno vojaško srečo vaš odhajajoči poveljnik major Aleksander Vlad.“

Dr. F. J. Lukas:

Ausschneiden! Izrezati!

Wörter

Deutsch für Erwachsene methodisch und praktisch

(Nemščina za odrasle metodično in praktično)

Wichtige Wörter in gebräuchlichen Satzverbindungen.

1. In einem Anfall von Sinnesverwirrung schlug er seinen Bruder nieder.
2. Der Wanderbursche wurde von einem bösen Hund angefallen.
3. Aller Anfang ist schwer.
4. Was sollen wir nun anfangen.
5. Sprechen Sie schon gut Deutsch? Nein ich bin noch Anfänger.
6. Die Anfangsbuchstaben der Hauptwörter werden immer groß geschrieben.
7. Sie müssen diese Äpfel schnell verkochen, denn sie sind schon angefault.
8. Wie lang dauert es, bis Sie mir einen Bücherkasten anfertigen?
9. Geben Sie mir einen Tropfen Wasser, ich möchte meine Zunge anfeuchten.
10. Die Soldaten wurden durch das Beispiel ihres Führers zu neuen Taten angefeuert.
11. Ich flehe Sie an, mir die Wahrheit zu sagen.
12. Dieser Chef stellt an seine Angestellten manchmal zu hohe Anforderungen.
13. Ich möchte nur anfragen, ob mein Gesuch bereits erledigt ist.
14. Dieses Wachs fühlt sich ganz weich an.
15. Der Anführer der Bande wurde nach kurzem Kampf erschossen.
16. Ich bitte Sie, mein Glas voll anzufüllen.

17. Er ist wieder zu spät gekommen, angeblich hat er den Zug versäumt.
18. Ihre Antwort einem Vorgesetzten gegenüber war bestimmt nicht angebracht.
19. Herr Maier ging wieder einmal angeheitert von seinem Stammtisch nach Hause.
20. Der Angeklagte wurde zum Tode verurteilt, weil er einer staatsfeindlichen Organisation angehörte.
21. Lassen Sie doch die Türe nicht angelweit offen, es zieht fürchterlich.
22. Ich werde mir diese Angelegenheit angelegen sein lassen.
23. Er ging jeden Tag mit einer wunderschönen Angel angeln, aber er brachte selten einen Fisch nach Hause.
24. Dieser alte Angeber hat die Ehre eines tadellosen Menschen in unverschämter Weise angegriffen.
25. Sie sind wirklich zu ängstlich; wer soll Ihnen hier etwas anhaben.
26. Sie haben zuviel an, ziehen Sie wenigstens den Pullover aus.
27. Er stellte seine Vermutungen fast immer ohne Anhaltspunkte an.
28. Dieses Lastauto fährt mit zwei Anhängern.
29. Der Kommunismus hat in der Welt immer weniger Anhänger.
30. Das anhänglichste Tier ist der Hund.

Anfall (m) napad
anfallen (jemanden) — napasti (koga)
anfangen — začeti
anfertigen — narediti, izgotoviti
anfeuchten — namočiti
anfeuern — osrčiti, izpodbuditi
anflehen — zaprositi, ponižno prositi
anfragen — vprašati, povprašati
anfühlen — potipati, čutiti
Anführer (m) — vodnik
anfüllen — naliti, politi
angeblich — baje
Angeber (m) — ovaduh
angefault — naqnit
angeheitert — an
angehören — pripasti
anhaben (Kleid!) — nositi, na sebi imeti (obleko)
anhaben (jemanden etwas) — moči komu kaj
Anhaltspunkt (m) — opora, oporišče
Anhängen (m) — priklopni voz
anhänglich — privržen, vdan
Gesuch (s) — prošnja

Wichtige Wörter in gebräuchlichen Satzverbindungen.

1. Dieser alte Geizhals häuft das Geld an.
2. Ich stelle es Ihnen anheim, ob Sie mir die Auskunft geben wollen oder nicht.
3. Ich bitte Sie, mich einen Augenblick anzuhören.
4. Der Ertrinkende klammert sich an einen Strohhalm und ging unter.
5. Dieser ausländische Film hat beim Publikum wenig Anklang gefunden.

najstrožji kazni. Po 15. augustu 1944 se bodo vršile kontrole. Če najdejo navidezno delovno razmerje, se bo krivca brezobzirno klicalo na odgovornost.

Pooblaščenec Reich-a za totalno vojno vpostavo se strinja z ministrom pravosodja, da se v takih primerih postopa z najvišjimi kaznimi, ki jih predvidevajo kazenska določila.

Sličen prestopok zoper zakone nacionalne solidarnosti predstavlja, če se kašen zdravnik spozabi in opusti skrb v izvrševanju svoje zdravniške dolžnosti ter izda spričevala delamrznim elementom, ki jim omogočajo, izogniti se delovni vpostavi.

Kdor prikrajša svojo delovno moč narodu, bojujočemu se za svoj obstoj, ali pa daje pri tem drugim potuho, služi sovražniku!

Stavljajte predloge za totalno vojno vpostavo!

Od pristojne stani se poroča:

Popolna izvedba obsežnih nalog, ki jih ima izvršiti Reichsminister Dr. Goebbels kot pooblaščenec Reich-a za totalno vojno vpostavo, je možna samo s podporo vsakega posameznega sonarodnjaka. V številnih dopisih iz vseh slojev prebivalstva, Dr. Goebbels ni našel samo navdušenih sodelavcev za sedanjo res totalno vpostavo za končno zmago, temveč tudi mnogo izvedljivih praktičnih predlogov za razne ukrepe.

Za dostavljanje takih pošilk obstoja že kratak čas Feldpostnummer 08000. Na ta naslov je pošiljati poštne prosto vse nadaljnje vzpodbude in pripombe za totalno vojno vpostavo. Pri tem se veda ne bo možno odgovarjati na vse take dopise. Noben predlog pa ne bo ostal neopažen, če bo uporaben.

Da se prepreči nepotrebno delo, se narod naproša, da nikdo ne izdeluje obsežnih načrtov in dolgih spomenic. Čim krajši in jedratejši je predlog, tem lažja je njegova izvedba. Navesti je pa seveda ime in naslov pošiljatelja.

Hitro in temeljito kakor je najboljši mogoče, mora uspeti izvršitev Führer-jevega povelja. Vsak ima priložnost k temu nekaj doprinesiti. Zato pa odprimo oči, da ugotovimo, kje se da še kaj izboljšati, racionalizirati in poenostaviti ali pa odpraviti, če je v voinem času nepotrebno.

Feldpostnummer 08000! Kennwort: „Totaler Kriegseinsatz“.

* **Smrtna kosa.** V Marburgu je umrl solastnik znane trgovine Doltschek in Marini, gospod Stefan Doltschek. Pokojnik je bil na dobrem glasu ter splošno pribljen in spoštovan.

UMNI KMETOVALEC

Odbira plemenskih kokoši

Ne glede na to, katero pasmo kokoši redimo, vendar zahtevamo od njih zarod s podedovanimi lastnostmi, t. j. da dobro nesó. Znano je, da presojamo to lastnost po letni in zimski nesnosti, na kar pa vplivajo še drugi činitelji, n. pr.: začetek nesnosti v zgodnji dozorelosti, trajnost nesnosti, instinkt valjenja, občutljivost proti vremenskim spremembam, anatomske in fizične lastnosti organizma in še druge okolnosti, ki vplivajo na zdravje, razvoj in moč živali. Važno je tudi preperjanje, ki v mnogočemu zavisi prav od teh činiteljev. Poleg tega pričakujemo od takih kokoši tudi še drugih podedovanih lastnosti, da nesejo n. pr. jajca zaželjene oblike, barve in teže, ker hočemo, da bi te lastnosti podedovali tudi njih potomci.

Da moremo ugotoviti, ako obstoje v resnici vse gori navedene lastnosti, moramo kokoši nadzorovati od prve dobe nesnosti do prve golitve. Zato smemo izbirati v jeseni za plemo samo dveletne kokoši. Jajc plemenskih kokoši ne rabimo v jeseni in pozimi, ampak šele v začetku meseca februarja, t. j. v času nasada. Čim več bo kokoš do takrat počivala odnosno manj do začetka sezone valjenja nesla, tem bolje bo. Za zarod je najboljša tista kokoš, ki najpriredne nese, ko začnemo zbirati jajca za valjenje.

Ako bi odbirali kokoši za plemo le po rekordnih nesnosti, pri tem pa puščali v nemar njih konstitucijo in zdravje, tedaj bo verjetno zarod slab in degeneriran. Mnogi te okolnosti spregledajo in jih zanemarjajo ter streme le za tem, da bi še bolj dvignili nesnost. Prav zaradi tega propada večkrat kokošjereja.

Ce pri kokoši, ki znese na leto 200 jajc, n. pr. srce, pljuča, črevesje, želodec ali kak drug organ ne zmore opravljati dela, ki je potrebno za stvarjenje toliko jajc, je povsem naravno, da je ta organ preobložen z delom, kajti 200 jajc zahteva zelo naporna dela vseh organov. Tak napor ne oslabi samo tistega organa, temveč vse telesne organe, kar ima zopet slabe posledice na zarod. Zaradi tega moramo biti pri izbiri plemenk glede na njih nesnost zelo oprezní. Če želimo za plemo žival, katere organi temu ne ustrezajo, jo moramo temu prilagoditi. To pa izvršimo le postopoma tako, da razvijamo in krepiamo slabe organe, z drugimi besedami: z natančno izbiro krepimo konstitucijo živali po generacijah.

Ali se izplača odbirati kokoši za povečanje njih plodnosti glede na nesnost? Na to vprašanje je možen samo odgovor: odbira ali selekcija je v to svrhu potrebna, toda nepravilna selekcija je še slabša, kakor pa če jo ne izvedemo. Sodbo,

če je izbira kokoši pravilna ali pa zgrešena, si lahko napravi rejec le po tem, kako živali nesejo, t. j. ali se nesnost dviga ali pada. Ako opazimo, da kljub vsem povoljnim pogojem reje povprečna plodnost glede nesnosti iz leta v leto znatno pada, je to znak, da je konstitucija kokoši oslabiljena in da njeni organi niso več zmogni producirati prejšnje količine jajc. Nasprotno pa, če opazimo, da se plodnost dviga in znaša oplojenje v kokoši družini, ki je v razmerju 1:15 najmanj 80 %, t. j. da se od 10 oplojenih jajc izvali najmanj 8 močnih piščancev, ki ki se hitro razvijajo, je to znak, da je konstitucija kokoše jate normalna, torej izbira živali pravilna.

Nesnost kontroliramo samo s pomočjo zaklopnih gnezd. Uporaba teh gnezd nam tudi služi za določitev slabih in bolnih živali, ker prime pri kontroli rejec vsako kokoš v roko. Brez zaklopne gnezda je popolnoma nemogoče ugotoviti, katera kokoš je jajce znesla. Brez te kontrole pa je tudi nemogoča smotrna gojitve, t. j. kako pariti kokoši, določevati odstotek nesnosti vsake kokoši, pa tudi presoditi kakovost njenih piščancev. Zaradi tega so zaklopna gnezda za izbiro plemenskih kokoši in za kontrolo nenadomestljiva. Število zaklopnih gnezd zavisi od števila kokoši, ki jih gojimo. Ker večina kokoši nese dopolne več ali manj istočasno in je vsaka navajena nesti v svojem gnezdu, je potrebno eno gnezdo za 3—4 kokoši.

Kokoši s točno ugotovljenimi in določenimi lastnostmi in svojstvi so za plemo najzanesljivejše. Poleg tega pa so take kokoši, njih jajca in zarod veliko dražje.

Ce hočemo ugotoviti, katera kokoš bo nesla, se pri nas v malih gospodinjstvih še vedno uporablja stari način, tako zvano otipavanje, ki obstoji v tem, da vsako jutro s prstom preiščemo kloako in otipujemo morebiti pripravljeno jajce. Kokoši, pri katerih smo otipali jajce, pustimo zaprte v purnici, dočim spustimo ostale kokoši na prosto. Opisani način lahko zadovolji samo gospodinjino radovednost, nima pa nikake druge praktične vrednosti. Po drugi strani pa onemogočimo svobodno kretanje na prostem ravno najboljše kokoši. Tudi si navadno ne umivamo rok pred opisanim otipavanjem skozi kloako, temveč storimo to v najboljšem slučaju šele po tem opravlilu. Na ta način je mogoče kokoši okužiti z različnimi boleznimi. Onim, ki pa hočejo vseeno preiskovati kokoši, priporočamo, da tega ne opravljajo skozi odprtino kloake, temveč da izvršijo pregled od zunaj. V primeru, da je jajce

6. Bevor man in ein Zimmer tritt, muß man an-klopfen.
7. Im Kriege kommt es auf die Mitarbeit jedes einzelnen an.
8. Dieser junge Mann hat Anlage zum Musiker.
9. Es ist verboten, in den öffentlichen Anlagen Blumen zu pflücken.
10. Anlässlich seiner silbernen Hochzeit machte das Ehepaar eine schöne Reise.
11. Er nahm einen Anlauf und sprang über den breiten Bach.
12. Es ist vernünftig, während des Krieges sein Geld in einer Sparkassa anzulegen.
13. Wenn man bequem sitzt, will man sich auch anlehnen.
14. Ich bitte Sie, mir eine Anleitung zur Bedienung dieser Maschine zu geben.
15. Wenn Sie ein Anliegen haben, kommen Sie zu mir.
16. Dieses Kind lügt seine Eltern ständig an.
17. Fräulein wollen Sie mich bitte beim Landrat anmelden.
18. Was schreiben Sie hier auf? Ich mache mir nur ein paar Anmerkungen.
19. Er ließ sich seine Anzüge stets beim ersten Schneider der Stadt anmessen.
20. Bitte nähern Sie mir diesen Knot an.
21. Sie wies seine Annäherungen höflich aber entschieden ab.
22. Wenn wir heute noch fertig werden wollen, müssen Sie etwas fester anpacken.
23. Haben Sie sich schon an Ihre neue Umgebung angepaßt? Ja, danke, das ging sehr schnell.
24. Wenn ich eine Zigarette hätte, würde ich mir eine anrauchen.

25. Ich rechne es Ihnen hoch an, daß Sie auch in den schwersten Zeiten zu mir gehalten haben.
26. Schwangere Frauen haben ein Anrecht, beim Kaufmann bevorzugt behandelt zu werden.
27. Der Betriebsführer regte einen Gefolgschaftsausflug auf den Großglockner an.
28. Die Russen rannten immer wieder in neuen Wellen vergeblich gegen die deutschen Stellungen an.
29. Ist das Essen schon angerichtet? Ja, bitte begeben Sie sich zum Tisch.
30. Wo sind Sie ansässig? Ich bin in Oberkrain ansässig.

Wörter

anhäufen — nakopičiti
anheimstellen — na voljo dati
anhören — poslušati
anklammern (sich) — okleniti (se)
Anlagen (öffentlich) (w) — nasadi (javni)
anlässlich — povodom, o priliki
anlehnen (sich) — nasloniti (se)
Anleitung (w) — navodilo
Anliegen (s) — želja, prošnja
anlügen — nalažati
anmelden — prijaviti
Annäherung (w) — približevanje
anpacken — zgrabiti, lotiti se
anpassen (sich) — prilagoditi se
anrauchen — okaditi
anregen — spodbuditi
anrennen — zagnati se, zaleteti se v koga (kaj)
anrichten (Essen) — pripraviti (jed), postaviti na mizo
ansässig sein — stanovati, doma biti
Bedienung (einer Maschine) (w) — oskrbovanje (stroja)

Redewendungen

Anklang finden — ugajati
es kommt an (auf etwas) — na to pride
Anlage haben (zu etwas) — nagniti k čemu
einen Anlauf nehmen — zaleteti se, zagnati se
jemanden etwas hoch anrechnen (in Anrechnung bringen) — nekaj visoko ceniti na kom
zu jemandem halten — držati s kom
sich zu Tisch begeben — k mizi se podati

Wichtige Wörter in gebräuchlichen Satzverbindungen

1. Bei Warenmangel sind Neuananschaffungen immer schwierig zu machen.
2. Ich könnte diese herrliche Landschaft den ganzen Tag anschauen.
3. Der Redner schilderte anschaulich seine Reise durch Innerasien.
4. Ich kenne die Lage in Afrika aus eigener Anschauung.
5. Es hat den Anschein, als ob es regnen würde.
6. Er schickte sich an auszugehen, als das Gewitter losbrach.

MALE VESTI

* **Führerjeve čestitke Mussoliniju.** Führer je Mussoliniju brzojavim potom izrazil svoje srčne čestitke k rojstnemu dnevu.

* **Reichsjugendführer in ustvarjajoča mladina.** Reichsjugendführer Axmann je obiskal neko vojno produkcijo, kjer dela mladina, ter izjavil med drugim v svojem govoru, da je mladina lista, ki je najboljše razumela klic po totalni vojni vpostavi.

* **Apel urada Kreisführung Marburg-Land.** Zadnji veliki apel urada Kreisführung Marburg-Land je bil v znaku totalne vojne vpostave. Kreisschulungsredneres Pg. Beche je v svojem govoru naglasil, da moramo z ozirom na Führerjeve oklice bolj kakor kedajkoli poprej napeti vse naše sile za poraz sovražnikov. Stabsleiter Nietzsche je govoril o prehranjevalno-gospodarskih problemih. Nato je Kreisführer Döbbecky podal povelje o položaju Ortsgrupp. Spomnil se je smrti Ortsgruppenführerja v Frauheimu Pg. Lunschnigg-a, kar nas v naši odločnosti samo utrjuje, tudi če je njegova žrtev vsega obžalovanja vredna. Mi vsi smo pripravljeni, žrtvovati življenje za domovino, ker posameznik ne predstavlja nič, pač pa je domovina vse. Naša štaterska domovina bo bolj kakor doslej poklicana, da mobilizira vse svoje rezerve za zmago. Nehodno potrebe prehranjevalnega gospodarstva in varnosti so bile in bodo prilagode v vojnemu položaju. Naša obnovitvena dela na Spodnjem Stajskem bomo seveda brezkompromisno nadaljevali. Prireditve Ortsgruppentagov se bodo nadaljevale ovirati in motiti se pa tudi ne pustimo od banditov. Končno je Kreisführer izrekel priznanje Ortsgruppenführerjem ter priznal njihovo pripravljenost in voljo za vpostavo. Z izrazi upanja, da bo Kreis Marburg-Land tudi v bodoče izvrševal vse svoje dolžnosti, je Kreisführer zaključil apel, ki so ga zborovalci navdušeno potrdili.

* **Imena izdajalcev.** Deutsches Nachrichten-Büro objavlja imena zločincev, ki so dne 20. julija t. l. nameravali odstraniti Führerja ter se polastiti državne oblasti. Gre za sledeče tri osebe: 1. General der Infanterie Olbricht, ki je bil po brzem sodnem postopanju takoj ustreljen, 2. bivši Generalstabschef Generaloberst Beck, ki se je pri aretaciji sam ustrelil, in 3. Generaloberst Höppner, ki je bil aretiran in čaka na svojo obsodbo.

je pokrito z lupino, t. j. da bo kokoš znesla še isti dan, tedaj to lahko ugotovimo tudi z otipavanjem od zunaj, t. j. na tistem delu, ki se nahaja med izrastki karlične kosti. Da pa kokoš lahko preiščemo, jo moramo uloviti. To pa jo zopet vzemirja, kar brezdvomno neugodno vpliva na nesnost.

H kokošim, ki smo jih odbrali za plemo in jih najimo v gospodarske svrhe, lahko uvrstimo samo one kokoši, pri katerih smo ugotovili dobro zimsko nesnost. Zaradi tega jih parimo le v času od prvega februarja naprej, t. j. ko so dovršile eno leto starosti, so dovoljno razvite ter nesó jajca, ki ustrezajo teži in barvi tiste pasme.

Nezadostno razvite jartice, ki nesó lažja jajca od povprečne težine njih pasme, uvrstimo v plemensko jato šele z drugim letom. Praksa je pokazala, da se s parjenjem mladih, še ne popolnoma razvitih kokoši, dobi dobra prva generacija, dočim povzroča druga generacija pri odgoji mnogo neprijetnosti. Ako mlade kokoši vseeno pripuščamo k parjenju, uporabljamo njih zarod le za produkcijo jajc za prehrano ali pa za zakol, a nikdar ne za plemo. Plemenske kokoši lahko redimo 4-5 let, čeprav njih nesnost vsako leto pomeja. Kokošar ne sme zahtevati od njih velike nesnosti po dveh letih, saj pri plemenskih kokoših ni toliko važno število znesenih jajc kakor kvaliteta zaroda. Umevno je, da kolikor skrbnejša je odбира in čim racionalnejši so pogoji reje, toliko manjše bo vsakoletno naravno poje-manje nesnosti.

Torej, s pomočjo zaklopnih gnezd ne nadzorujemo nad dve leti starih plemenskih kokoši, ampak zaradi ugotovitve njih nesnosti, ampak zaradi istovetenja jajc in ugotovitve plodnosti vsake kokoši.

Vse okoliščnosti, v katerih živijo plemenske kokoši, morajo biti dovoljne zaradi čim večjega poudarka njih podedovanih lastnosti in vzreje potomstva.

J. A.

Stroga kaznen za verižništvo

Radi verižništva so se zagovarjali pred kazenskimi senatom sodišča v Marburg-u 30letni knjigovodja Lasnitschka iz Ranna-a, 23letni natak Josef Miletta iz Marburg-a, 32letni potujoči trgovec Nikola Udiljak, 29letni knjigovodja Adam Ludwig Wolf iz Ludwigshafen-a, 30letni brivec Boso Maximowitsch in 29letni trgovec Franz Sippl, oba iz Marburg-a. Miletta, Udiljak, Maximowitsch in Sippl so hrvatski državljani. Lasnitschka je v času od marca do septembra 1943 kot nameščenec mlekarne Rann odstranil nabavnih listkov za nakup 2419 kg masla in 348 kg sira ter za iste pod skritim imenom kupil od mlekarne v Marburgu 2248 kg masla in 320 kg sira ter vse to po verižniških cenah razprodal. Miletta je kupil od Lasnitschke 300 kg masla po 30 RM kilogram ter jih na verižniški način prodal drugam. Nadalje je Lasnitschka sodeloval pri verižniški razprodaji 250 kg masla ter končno kupil tudi 19 parov svilenih nogavic po verižniških cenah.

Udiljaku je sodišče dokazalo, da je kupil od Lasnitschke 150 kg masla, ki ga je razpečal po verižniških cenah. Wolf je Lasnitschki na ta način pomagal, da je omogočil zvezo med Lasnitschko in Miletom, sam je pa tudi kupil 15 kg masla.

Maximowitsch in Sippl sta od Lasnitschke kupila po 80 oziroma 50 kg masla brez nabavnih

pravic po previsokih cenah ter ga po verižniških cenah prodala.

Sodba Marburg-Drau je obsodilo Lasnitschko kot zločinca zoper vojno gospodarstvo in škodljivca ljudstva na 15 let težke ječe. Miletta je dobil dva in pol leta težke ječe in 5000 RM denarne kazni, v slučaju neizterljivosti nadaljnjih 10 mesecev zapora. Udiljak dve in pol leta težke ječe in 10 000 RM denarne kazni, v slučaju neizterljivosti nadaljnjih 15 mesecev zapora. Wolf 18 mesecev zapora in 150 RM denarne kazni, v slučaju neizterljivosti nadaljnji mesec dni zapora. Maximowitsch 8 mesecev zapora in 600 RM denarne kazni, ako je neizterljiv, nadaljnja 2 meseca zapora. Sippl je dobil leto dni zapora in 1500 RM denarne kazni, v slučaju neizterljivosti nadaljnjih 5 mesecev zapora.

Pri ljudskem škodljivcu Lasnitschki se ni izreklo smrtne kazni, ker je bil v mlekarji, kjer je služboval, brez vsake kontrole ter je imel svoboden dostop do nabavnih listkov, ki so jih tam uporabljali kot makulaturni papir, akoravno so bili veljavni, kar mu je takorekoč vsiljevalo pri-ložnost za kaznjivo dejanje.

Sodba je dokaz, da se v petem vojnem letu proti takim zločincem najstrožje postopa. Medtem ko na eni strani fronta in domovina prinašata nadčloveške žrtve, se na drugi strani takim hudodelcem v nobenem primeru ne sme prizanašati.

* **Ijudsko gibanje v Marburgu.** V drugi polovici meseca julija je bilo Stadesamtu prijavljenih: 47 rojstev (zadnjič 42), od teh 29 dečkov (zadnjič 21) in 18 deklic (zadnjič 21); potem: 47 smrtnih slučajev (zadnjič 40), od teh 29 moških (zadnjič 19) in 18 žensk (zadnjič 21). — Izreden slučaj, da je bilo točno toliko rojstnih kot smrtnih slučajev in tudi po spolu točno isto število. Pri Stadesamtu sklenjenih porok je bilo 19 (zadnjič 22).

* **Polaganje venca v Heldenhainu in Pettau-u.** V Heldenhainu in Pettau-u so namestili dva nova imena. Gre za Petra Herzog-a, ki je padel v naške smrti na italijanskem bojišču ter Johann-a Kowatscheta, ki je postal žrtev banditov.

* **Taborišče za izbiranje mladine za podeželske poklice.** Med 19. in 24. julijem so v Cilli-ju priredili taborišče za izbor mladine za podeželsko službo. Pri tem se je veliko polagalo na objasnili o poklicih. Zanimivo je bilo, da so se želje deklet, ki so se prvotno interesirale za razne poklice, ob zaključku prireditve usmerile v druge namene. Velik del deklet je želel postati otroške vrtnarice, se posvetiti podeželskemu službovanju in kmetijstvu. Višek je dosegla prireditve z obiskom Reichsjugendberufshilfsamt Bannführer Moses-a iz Berlina z Gebietsführerjem Danzinger-jem. Reichsjugendberufshilfsamt se je pogovarjal z vsakim posameznim dekletom, kar je največ doprineslo, da se je večina odločila za podeželske poklice. Od 90 deklet jih je 40 izpolnilo pogoje za podeželsko službo ter dobilo sprejemne liste.

* **Smrtina kosa.** V Duderstadt-u (Eichsfeld) je za vedno zatisnil svoje oči Spodnještajerc Franz Krulz iz Rakowzena pri Kapellen-u, Kreis Rann.

* **Kaj je razumeti pod „plenjenjem“ pri letalskih alarmih?** Na to vprašanje odgovarja časopis „Sirene“ sledeče: Po bombah poško lovani ima pravico do zaščite od strani države do zadnjega komadila njegove lastnine. Vsaka stvar, katero smatra nekdo za vredno, da jo vzame s seboj, ima tudi vrednost za poškodovanca. Zato je pojem „plenjenje“ zelo raztegljiv ter drži med letalskim napadom in po napadu za vsako prisvojitve kake stvari, pa naj se to izvrši na kateremkoli prostoru, na prostem itd. Pravni čut naroda zahteva, da je lahko vsak prostor na odprti cesti varan za shrambo predmetov ter je dolžnost vsakega državljanca, da odda vsako stvar lastniku in če tistega ni, policiji oziroma zbiralnici stranke. V nobenem primeru na ne smejo morebitni reševalci kako stvar odnesti v svoja stanovanja, ker bi lahko zapadli skušnjavi, da bi jo pozneje odbrali za sebe.

* **Pflichtjahr pred obiskom trgovskih šol.** Izšel je odlok, da morajo dekleta, ki želijo stopiti v trgovske ali višje trgovske šole predhodno odslužiti Pflichtjahr (obvezno leto).

* **Ržena bilka s petimi klasi.** V Klitten (Oberlausitz) je neka kmetica našla na svoji njivi rženo bilko, ki je obrodila pet klasov. Nedaleč od tam je stala bilka s tremi klasi. Klasje je bilo polno lepega zrna.

* **21 milijonov vojno poštnih pošilk dnevno.** Med domovino in vojakom na frontah tvori vojna pošta most, ki odpremlja dnevno v obeh smereh okrog 21 milijonov pošilk.

* **Strelna orožje v otroških rokah.** V Weinbergu pri Fehringu je neki dvanaestletni fant prišel do pištole. Fant je nameril pištolo na svojo desetletno sestro ter jo s strelom v trebuh smrtno-nevarno ranil.

* **Vojaške uniforme in deli vojaške opreme niso za zamenjalnice.** Zamenjalnice blaga (Tauschzentralen) ne smejo sprejemati v zamenjavo vojaških uniform in predmetov vojaške opreme, ker je to v smislu odredbe vrhovnega poveljstva oborožene sile prepovedano. Ponudniki takih predmetov lahko odstopijo iste proti odškodnini vojaških oblastim.

* **Odlikovanje ustvaritelja podmornice.** Führer je odlikoval z redom Ritterkreuz zum Kriegsverdienstkreuz mit Schwertern, Ministerialdirektorja Dr. Ing. e. a. Friedrich Schürer-ja, črna oddele. Kriegsschiffbau pri vrhovnem poveljstvu vojne mornarice. Schürer je znan strokovnjak v izdelovanju podmornic ter si je kot tak v konstrukcijskih delih za najboljše nemške podmornice steke velike zasluge.

* **Ustanovitev podmorniške frontne zaponke.** Vrhovni poveljnik vojne mornarice, Großadmiral Dönitz, je v znak priznanja stalne trde vpostave podmornic ustanovil odlikovanje „U-Boot-Frontspange“. Zaponko bodo podeljevali v bronu. Srednji del te nove značke ima sličnost z nedavno ustanovljenim odlikovanjem „U-Boot-Kampfabzeichen“, levo in desno pa nosi okrasek hrastovega lista.

* **Žene so ujele in nabile vlomilca.** V Aarhausu (Nordschlesien) je neka žena v pralnici zasacila moškega, ki je kradel perilo. Na njen klic sta prišli še dve sosedki, nakar so z združenimi močmi naklestile kradljivca ter ga nato izročile policiji.

* **Dežnik kot padalo.** V Morsbachu pri Kölnu je neki desetletni učenec vzel dežnik, splezal na visoko drevo ter se na „letalsko-padalski način“ spustil na tla, poslužujoč se pri tem dežnika kot padala. Skok z drevesa pa ni potekel kakor si je fant zamišljal. Dežnik se je obrnil navzgor, padalec je pa pristal na zemlji s prav nevarnim zlomom svoje roke.

* **Slovaška bo revidirala državljanstvo protidržavnih elementov.** O tej zadevi je razpravljala ter gre v prvi vrsti za žide in Čeha, ki so si doslej pridobili državljanstvo, so pa kljub temu rovarili proti Slovaški.

* **Ne kadite po gozdovih!** V toplem letnem času je nastala ponovna nevarnost gozdnih požarov. Obiskovalci gozdov se opozarjajo, da je vsako kajenje v gozdovih prepovedano in da so vsi gozdni in policijski organi kakor tudi v gozdni službi zaposleni delavci opravičeni, prijeti in izročiti oblasti vsako osebo, ki z lahkomišljenim kajenjem ali pa na kakšen drug način povzroča nevarnost požara.

* **Ameriški general je padel v Normandiji.** Ameriški generalni lajtnant Lesley Mo Air je padel na bojišču v Normandiji. Temu generalu so pravili „možgani armade Zedinjenih držav“ in je do nedavno služboval v armadni skupini, dokler ni prišel na neko tajno in velevažno mesto na evropskem bojišču, kakor je objavilo ameriško vojno ministrstvo.

* **Uvedba delovne obveze eiganov na Madžarskem.** Veliki župan madžarskega okraja Borsod je uvedel delovno obvezo za madžarske cigane, ki živijo v njegovem področju. Cigane bodo zaposlili v kmetijstvu.

* **Filipinsk otočje za svojo obrambo.** Japonske oblasti na Filipinih so za slučaj morebitnih sovražnih napadov odredile, da se za obrambo otokov vpostavi celokupno prebivalstvo. Za okraj Manila se je javilo nad 16.000 samih prostovoljcev, ki so jih razporedili kot pomožno osobe v letalsko zaščito.

* **Italijanske žene v vojaški pomožni službi.** V italijanskih ženskih organizacijah služi 2500 italijanskih žen, ki se jih je izvežbalo za pomožno vojaško službo. Na razpologo je 6000 nadaljnjih ponudb, ki jih bodo pregledali. Ženske se upečablajo za frontno službo v vojni vpostavi.

* **Parada fašističnih mladinskih bataljonov.** V Milanu se je ob navzočnosti generalnega poveljnika nacionalne garde, Ricci-ja, vršila največja parada iz predvojaških taborišč izišlih mladinskih bataljonov mladih fašistov.

* **Kobilice v Južni Anatoliji.** Kakor poročajo iz Ankare, so se pojavile nad vrsto vasi v Južni Anatoliji kobilice v ogromnih rojih, ki so uničili vso žetev.

* **800 duhovnikov pobegnili v Slovaško.** Kakor poročajo nemški listi, je prispelo na begu pred prodirajočimi boljševiki v Slovaško 800 poljskih in rusinskih duhovnikov; med njimi se nahajata neki nadškof in metropolit.

* **Ustavitev bolgarskih časopisov.** Bolgarska vlada je sklenila ustaviti nadaljnje izhajanje listov „Večer“ in „Dnes“. Odlok utemeljuje s potrebo štednje.

Saradžoglu sprejel nemškega veleposlanika von Papen-a

Ankara pred odločitvijo — Odločal bo po ustavi parlament

Iz Ankare poročajo: Nemški veleposlanik von Papen je obiskal turškega ministrskega predsednika Saradžoglu-a z ozirom na vesti, da namerava Turčija prekiniti diplomatske in gospodarske odnose z Nemčijo. Nemški veleposlanik je turškemu ministrskemu predsedniku pojasnil v zelo resni obliki, da bo ta pod pritiskom Anglije nameravani prelom sedaj dokončno oropal Turčijo svobode postopanja, katero je kot ponosni narod doslej tako ljubosumno čuvala. Anglija bo s tem korakom brez dvoma izsilila vstop Turčije v vojno z vsemi posledicami za to deželo.

Poslanci Velike Narodne skupštine so se zbrali že v ponedeljak zvečer skoraj polnoštevno v turški prestolnici. Prispeli so tudi vsi člani vlade. Parlamentarna skupina Republikanske Ljudske stranke se bo sestala v torek, na predvečer sestanka parlamenta, k zaupni seji. Te seje se bo udeležil tudi prez-

dent İnönü, ki je obenem tudi predsednik stranke. Parlamentarna skupina bo pri tej priliki sprejela interno poročilo o namenih in sklepih vlade, obenem pa bo imela možnost razprave. Istočasno se bo sestala tudi takozvana neodvisna skupina parlamenta. Domneva se, da bo padla že v torek predodločitev glede sklepov, ki jih je pričakovati v sredo v Veliki Narodni skupščini.

V zvezi s tem ter spricho dalekosežnosti pričakovanih sklepov si je treba predložiti podlago turške ustave. Turška Velika Narodna skupščina je v smislu ustave izključno in pravoveljavno zastopstvo naroda, v čigar imenu izvaja pravo suverenosti. Končna odločitev glede vseh sklepov življensko važnih nacionalnih interesov je torej pri poslancih Velike Narodne skupščine, katere ne more razpustiti niti vlada niti prezident. Pomen seje, ki se bo vršila v sredo dne 3. avgusta, je torej izven dvoma.

POLITICNE BELEŽKE

□ **„Živčna napetost nemškega naroda“.** Rumunski list „Porunca Vremii“ je objavil te dni članek, ki ugotavlja, da je bil nemški narod od preteklih svetovnih vojn v stanju velike živčne napetosti. Take živčne napetosti ne bi prenesel noben drugi narod. List zaključuje takole: „Ako je nemški narod premogel tako silne napore za svojo obnovo in za nadaljevanje vojne, bo premagal tudi duševni zlom nekaterih slabšev.“

□ **Deset let težke ječe za kolumbijanskega upornika.** Kolumbijanski vodja upornikov podpovnik Diogenes Gil je pričelkom julija o priliki neke vojne parade aretiral državnega poglavarja Lopeza, da bi se tako polastil oblasti. Vojno sodišče je Gila obsodilo na deset let težke ječe.

Churchill v ognju težkih očitkov

Prebivalstvo Londona računa še s hujšim nemškim orožjem „V 1“ je zadela v živo

Iz Ženeve poročajo nemški listi sledeče: Londonski listi so polni novih poročil o nemškem povračilnem orožju „V 1“. Tako poročajo listi o slučaju, da je padla nemška letéča bomba na nek trg. V bližini trga stoječe hiše so se pod silnim pritiskom eksplozije zrušile. Ves trg je bil ena ruševina. Vsi listi podčrtavajo, da je opazovalnica za „V 1“ v dotičnem okraju smatrala letéčo bombó kot angleško letalo, zato ni alarmirala prebivalstva.

Neki dopisnik lista „Daily Herald“, ki se je nahajal ob eksploziji v bližini omenjenega trga, piše: „Videl se je blisk eksplozije, nato pa bobnenje ob istočasem rušenju zidovja. Nato je postalo vse tako tiho, kakor da je vsa okolica izumrla.“ Po njegovem opisu od hiš ni ostalo nič drugega kot ogromen kup razvalin, iz katerih so štrlele vpognjene traverze in cevi. V bližini se nahajajoče omnibuse je popolnoma uničilo, deloma pa odkrilo. Privatne osebne avtomobile je zmetal pritisk na razvaline oziroma na fasade hiš. „Daily Herald“ poroča, da priletijo sedaj nemške letéče bombe v skupinah po 14 do 15 komadov. Gre torej za povsem koncentrične napade. Tudi „Daily Express“ poroča, da prihaja nemško orožje „V 1“

sedaj v pravcatih salvah nad London in Južno Anglijo.

Pod naslovom „Vlada je s svojo zanikernostjo povzročila evakuacijsko škodo“ dviga časopis „New Leader“ težko obtožbo proti Churchillovi vladi. Čeprav sta Churchill in Morrison izjavila, da so v krogih angleške vlade predvidevali napade z „V 1“ že pred meseci, so pokazale izkušnje z evakuacijo Londona, da vlada ni izdelala nikakih načrtov, ki bi odgovarjali tem potrebam.

List „New Leader“ ugotavlja na drugem mestu, da je bojazen prebivalstva Londona in Južne Anglije vedno večja, ker je računati še s hujšim nemškim orožjem. Ze sedaj je pokazala reakcija prebivalstva na učinek orožja „V 1“, da je angleški narod vojne sit. Angleška vojna utrujenost je prekoračila vse dosedanje pojave.

Neka žena iz Južne Anglije je poslala listu „Daily Mail“ pismo in se pritožuje nad dejstvom, da listi pomilujejo samo londonsko prebivalstvo, kakor da ostala Južna Anglija ne bi bila izpostavljena napadom nemških letéčih bomb. Churchill je izjavil glede „V 1“, da odslej naj ne bo več govora o Južni Angliji, temveč samo o Londonu. Prebivalstvo Južne Anglije je beležilo to Churchillovo izjavo z ogorčenjem.

Ein verkrusteter Baumstumpf?

Nein, ein durch Erdoewurf ausgezeichnet getarnter Grabenspiegel, genau dem lehmigen Geröll der Deckung angepaßt, macht durch geschickte Tarnung die kleine Spiegelföffnung unsichtbar für das Auge des Feindes, der nur einen Handgranatenwurf weit entfernt liegt.

PK-Kriegsbericht Geller (Sch)

□ **Slovaška se bo borila po finskem vzoru.** Slovaški notranji minister Sano Mach je izjavil te dni pred časnikarji v Bratislavi spricho frontnega položaja na vzhodu, da je Slovaška pripravljena, boriti se za svojo svobodo in neodvisnost slično kakor finski narod v sedanjih dneh. Glede vprašanja partizanov je izjavil Mach, da je bilo par manjših partizanskih skupin izvidiranih v vzhodni Slovaški. Pri tem je poudaril, da so odšli ti elementi bolj iz kriminalnih in manj iz ideoloških ozirav v gozdove.

Imenovanje kozla vrtnarjem. Prezident republike Ekvador je imenoval komunisto Alfreda Verplidar-ja ministrom prosvete.

GOSPODARSKE VESTI

× **Pridelovalna in oddajalna bitka prihodnega leta.** Posebne naloge nemškega kmetijstva v prihodnem letu so: Popolno vzdrževanje sedanjih površin vseh vrst okopavin, zopetno doseg površine nasadov krušnega žita iz leta 1938-39 ter povečanje nasadov stročnic. To je potrebno radi preskrbe stročnic, ki morajo biti osigurane. Jesensko in zimsko krmiljenje je olajšano, če se po rani žetvi obdela že strnišča. Šeje omogoča potrebno izravnavo v prehrani ter predstavlja važno izpopolnilno glavnih prehranjevalnih sredstev. Vsaka neopravičena prodaja sadja pa onemogoča pravilno razdelitev.

× **Izpopolnitev in izboljšanje kos. lopat in kladiva.** Nemški delovno-psihološki institut izpopolnjuje doseganje kose, lopate in kladiva. Ko ki jo proučavajo, bo omogočila košnjo v izravnanosti kar bo privedlo do kakih 18% doseg potrebnih človeških sil. Lopata bo svojo storitveno možnost dvignila za deset do dvajset odstotkov. Ne da bi prišlo do sprememb v izgledu te od nekdanj znanega kladiva po njegovi obliki se bo izboljšalo tudi to orodje.

× **Nov srbski bankovci po 50 din.** Srbska Narodna banka je izdala 28. julija nove 50-dinarske bankovce z datumom emisije 1. maja 1942. V obtočju bosta tedaj dva različna 50-dinarska bankovca: dosedanj z datumom z dne 1. avgusta 1941 in novi z dne 1. maja 1942.

× **Tekoči dolgi Reicha koncem maja 1944.** Tekoči dolgi Reicha so se zvišali dne 31. maja 1944 od stanja z dne 30. aprila 1944 od 159.422,5 na 167.278,9 milijonov RM. Razlog leži v prvi vrsti v zvišanju neobrestnih zakladnih nakazil s protivrednostjo ter državnih menic od 142.631,1 na 157.684,6 milijonov RM. Obratni kredit pri Reichsbanki se je znižal od 623,2 na 363,5 milijonov RM. Vseta neporavnanih davčnih doprpisov se je še nadalje znižala od 1033,3 na 1027,1 milijonov RM.

× **Raiffeisenkasse razpolagajo s 13,5 milijard RM vlog.** Porast vlog denarnih zavodov Raiffeisenkasse znaša 3,3 milijard RM. S tem so skupne vloge dosegle 13,5 milijard RM, od katerih je 10,7 milijard RM hranilnih vlog. Porast napram letu 1939 se je pri 20.000 zadrugah zvišal trikratno.

TO IN ONO

V kritični dobi

„pasjih dni“

„Pasji dnevi“ so morali biti kritični že pri svojem nastanku; prav gotovo pa od tedaj, ko so jih potom Grkov sprejeli tudi Rimljani, ki so kaj radi sprejemali kulturo od drugih narodov, zlasti pa od starih Egipčanov. Kako so „pasji dnevi“ nastali in postali velik praznik in kako so tekom razvoja izgubili svoj prvotni pomen in postali zlasti nam severnjakom nekako zloglasni, o tem smo že razpravljali v lanskem letniku našega lista. Za slučaj potrebe lahko ta spomin zopet osvežim in izpolnimo — prilike za to bo dovolj — saj meteorološka doba „pasjih dni“ traja točno en mesec, namreč od 23. julija pa do 23. avgusta. Preko tu tudi koledarično določene dobe pa imamo tudi še vse polno „pasjih dni“. Če slučajno sonce pripeka že v manjniku ali pa še celo ob koncu septembra, tedaj še vedno radi govorimo o „pasji vročini“. In če gre konec res „prokleto“ slabo, tedaj je to za vse, ki jim gre bolje, „pasje živ-

ljenje“, (to ostane tudi preko zime in sploh skozi celo leto, dočim se pravi „pasji dnevi“ omejeni le na vročino). Letos bodo „pasji dnevi“ tudi sicer izredno zanimivi. Zlasti vremensko utegne biti letošnja doba že zaradi izrednih vojnih dogodkov zanimiva. To bodo važni podatki za zgodovino upliva vojne na vreme v splošnem in na posamezne dežele ter kraje.

Strah pred strelo

Se bolj kot pred vojnimi grozotami ima človek strah pred strelo. Ne samo pri nas, tudi od drugod vemo, da ljudje kljub vsem bridkim skušnjam in svarilom še vedno radi zijajo proti bombnikom. Tudi takih predznakov ljudi pa je vendarle strah pred treskanjem strele. In čudno, še večji je ta strah na deželi, med prirobnim ljudstvom. Je pa res na podeželju ugodnejša prilika za strelo kakor pa v mestih, s strelavo zavarovanih mestih. Velika razlika glede treskanja strele je tudi po posameznih deželah. Rekord je dosegla Madžarska, kjer pride povprečno 16 človeških žrtev na milijon ljudi. V srednjeevropskih pokrajinah z Zd. državami in sicer odpade na njo po 10 žrtev na milijon ljudi. V Srednje evropskih pokrajinah (v Prusiji, Šleziji i. t. d.) se giblje število žrtev med 4 in 5 na milijon prebivalcev. Ugodneje sta Francija in Švedska, kjer ubije na leto 3 ljudi (se razume število na milijon prebivalcev). Najnižje število žrtev strele ima Belgija; namreč le 2 na milijon prebivalcev.

Največ žrtev strele zahteva delo na polju,

sploh na kmetiji. Tu so si ljudje večinoma krivi sami, ker premalo vpoštevajo doslej široko znane skušnje in nasvete, kako se obvarujemo pred strelo. Na polju delujoč navadno predolgo čakajo na odstranitev pred pretečo nevarnostjo. Bežijo še le tedaj, ko so tla že premočena in ko se je nevihta že razlila v polni tek. Tedaj je vsak tak bežeči tem ugodnejši predmet za strelo, čim manj je na potu drugih še boljših predmetov. Zanimivo je, da si strela raje izbira živa bitja ko pa mrtve predmete. Najraje pa ima črede živali in sicer čim večje število tem raje trešči nad vse. Nekoč je treščilo v veliko ovčjo stajo, v kateri je bilo 1800 živali. Od teh je bilo 1200 le omamljenih, ubitih pa 556. Znano je, kako muhasta utegne biti strela če se spravi na človeka; zlasti če je več ljudi zbranih skupaj v enem prostoru, kjer tudi cerkve niso izzele, oziroma jih strela še posebno rada „obiskuje“. Absolutne nevarnosti pred strelo seveda ni; vsaj neko gotovo varnost nudi le pravilno vpostavljeni strelavod. Od dreves ni nobeno popolnoma varno in kar se tozadevno glede nekaterih dreves (zlasti bukve) trdi, je zelo dvomljivo. Najbolj nevarna je bližina visokih dreves in drogovi brzjavne ter električne napeljave. Ne beži, raje, raje leži na zemljo!

Karte vom Italienischen Kriegsschauplatz

Scherl-Bilderdienst-M.

ANZEIGEN
Im „Stajerski
Gospodar“ sind
erfolgreich!

Ländlicher Grundbesitz in Kirchberg i. d. B., an der Hauptstraße, 4 ha groß, bestehend aus Äckern, Wiesen und Wald, wird infolge familiärer Verhältnisse sofort oder im Herbst verpachtet oder ein Winzer aufgenommen. Lebensinventar kann übernommen werden. Anträge an die Anschrift: Tosch, Marburg-Drau, Adolf-Hitler-Platz 18, 505-2

Wir geben allen Verwandten und Bekannten die traurige Nachricht, daß mein allerliebster Mann, unser guter Vater, Großvater, Herr

Franz Rauter

im 78. Lebensjahre am Sonntag, den 30. Juli 1944, nach langer Krankheit seinen Lebensweg vollendet hat. Das Begräbnis und die Seelenmesse fand am Dienstag, den 1. August 1944, um 10 Uhr vormittags, statt.

Montpreis, den 30. Juli 1944.

In tiefer Trauer:

Maria Rauter, Gattin; Ottilia, Agnes, Johann, Felix und Josef, Kinder; Karoline und Maria, Schwiegertöchter; Helene und Josef, Enkelkinder.

777

In tiefstem Schmerze gebe ich die traurige Nachricht, daß mein herzenguter Ziehsohn, mein geliebter Neffe

Albin Roschanz

Gefreiter

im Alter von 20 Jahren, am 18. Juni 1944, an der Ostfront sein junges Leben für Führer und Großdeutschland ließ.

Tüchern, den 25. Juli 1944.

In tiefer Trauer: Antonia Widmar, Ziehmutter

778

Es gibt jetzt mehr

frischeierdavon ist ein Teil für den
Winter bestimmt und den
legt man zweckmäßig in
Garantol!

In Garantol halten sich Eier über 13 Jahr!

**Realitäten und
Geschäftsverkehr**

Nehme Grund von 10—20 Joch
im Marburger Kreis gegen Halb
und Halb in Pacht. Adresse in
der Verw. 488-2

Kleiner Wirtschaftsbetrieb od.
Haus mit Garten in gutem Zu-
stande zwischen Graz und Mar-
burg zu kaufen gesucht. Ange-
bote an die M. Z. unter »10—
15000 RM bare. 516-2

Als Winzer suchen zwei Ar-
beiter Beschäftigung in kleiner
Winzerei. Nähe Marburgs.
Adresse in der M. Z. 504-5

Das
Verbandpflaster**LEUKOPLAST**ebenso
klebkräftig
und haltbar
wie je zuvor!**Zu kaufen gesucht**

Abfälle: Altpapier, Hadern,
Schneiderabschnitte, Textilabfä-
lle, Alteisen, Metall, Glasscher-
ben, laufend jede Menge Alois
Arbeiter, Marburg/Drau, Drau-
gasse 5 4

1 Paar Zugochsen zu kaufen
gesucht. Josef Prelog, Huber
22, Post Luttenberg. 512-4

Offene Stellen

Dringend gesucht: 1 Pferde-
knecht m. Familie, 1 Ochsen-
knecht m. Familie, 1 Kuhknecht
m. Familie mit Wohnung und na-
tural Dept. Bevorzugt werden
Familien mit mehreren Arbeits-
kräften Anträge an Gräflsch v.
Herberstein'sche Domänen Ver-
waltung Ober Pettau. 766-6

Lehrlinge für Wagnerei und
Autokarosseriebau werden auf-
genommen. Anfragen bei Alois
Krabonia, Wagnerei und Auto-
karosseriewerkstätte, Marburg-
Drau, Triesterstraße 6. 5868-6

Meier (Ofer) mit ein oder zwei
Personen werden aufgenom-
men. Anzufragen Duchatsch-
gasse 4, Marburg-Drau. 502-6

Winzer mit 3—4 Arbeitskräften
werden aufgenommen bei Ant.
Schantl, Wolfstal 63, P. Jah-
ring. 506-6

Suche verlässlichen Winzer mit
3—4 Arbeitskräften, der sich
2 Kühe halten kann. Grachor-
nia, Ranzenberg 45. 508-6

Winzer mit 3—4 Arbeitskräften
drei Kilometer von Marburg
gesucht. Anzufragen Marburg,
Burkgasse 34, I. Stock, links.
511-6

Älterer Tischler, selbständig,
für alle Arbeiten fähig, wird
als Werkstattleiter aufgenom-
men. Tischlerei Maria Ungar,
Witwe, Dabrintendorf 12, Post
Gonobitz. 518-6

Tüchtiger Winzer mit 5—6 Ar-
beitskräften gesucht. Anfragen
Pirich, Tegetthofstraße Nr. 21,
Marburg-Drau. 517-6

Lehrling für Herrenschniderei
wird aufgenommen. Schiller-
straße 10, Marburg-Dr. 520-6

Einfacher alter
Mann mit eini-
gen Tausend
Reichsmark
sucht Beteili-
gung in Land-
wirtschaft oder
Geschäft. Zu-
schriften an
den Stajerski
Gospodar unter
»Einfach 6012«.
509-2

Kräftiger Lehr-
ling, nicht über
15 Jahre alt mit
entsprechender
Schulbildung
wird im Kauf-
haus Josef Wagn-
er in Erlach-
stein per sofort
aufgenommen.
771-6

Abgänger. Der
68-jährige Ren-
tenempfänger
Othmar Stein-
bacher ist seit
Donnerstag, den
20. Juli 1944,
abgänger. Er ist
kleinerer Sta-
tur, gekleidet
mit alter brau-
ner Hose, ohne
Rock, schwarze
Schuhe u. Hut.
Event. Aus-
künfte über sei-
nen Verbleib
werden erbeten
an die Gendar-
merie Trifail,
oder an Frau
Hermine Stein-
bacher, Trifail,
Loke 388. Spe-
sen werden
rückvergütet.
774-13

Wer gibt mir
Damenleder-
schuhe Nr. 38
bis 39 gegen
elektr. Kocher
mit kompletter
Schnur. Anträ-
ge an J. K.
Obertal bei
Eichtal 211.
773-14

Gebe Herren-
fahrrad i. Zieh-
harmonika. An-
zufragen Brunn-
dort, Nibelun-
genstraße Nr. 93,
Marburg-Drau.
498-14

Abgänger! Mei-
ne Tochter, Jo-
hanna Krumpf,
13 Jahre alt,
schlank, grünes
Sommerkleid,
wohnhalt Pik-
kern 103, ist seit
Freitag, 21. Juli,
abgänger. Nä-
here Auskünfte
über ihren Ver-
bleib sind an
obige Adresse
oder nächste
Gendarmerie-
station zu rich-
ten. 510-14

UPOŠTEVAJTE
PREDPISE
LETALSKE
ZASČITE!

Funde - Verluste

13

Am 29. Juli wurde von Leiters-
berg bis Margareten Handta-
sche mit ca. 75 RM, Kopftuch,
Kleiderkarte und verschiede-
nen anderen Dokumenten lau-
tend auf den Namen Stix ver-
loren. Der ehrliche Finder wird
gebeten, dieselbe bei Stix,
Ulmbück 33, Post Oberkuni-
gund, gegen gute Belohnung
abzugeben. 507-13

Auf der Straße Jahring—Mar-
burg oder in Marburg wurde
am 28. Juli eine goldene Arm-
banduhr verloren. Der ehrliche
Finder wird ersucht, dieselbe
gegen gute Belohnung am Jah-
ringsberg 17, P. Jahring, ab-
zugeben. 514-13

Am 22. Juli wurde auf dem
Wege von Hollern bis Pickern-
dorf ein Knabenschuh verlo-
ren. Der ehrliche Finder wird
gebeten, denselben bei Johann
Graschitz, Schuhmacher, Pik-
kerndorf, abzugeben. 515-13

Hallo! Am 18. Juli 1944 wurde
Ohrgehänge auf der Straße
Preslau—Reichenburg—Rei-
chenstein verloren. Da teures
Andenken, bitte dasselbe ge-
gen gute Belohnung in Rei-
chenburg-Sägemühle Nr. 25,
abzugeben. 779-13

OGLAŠUJE

Auf das schwerste getroffen, geben wir be-
kannt, daß unser lieber, guter Sohn, Bruder,
Schwager und Onkel

Bogdan Kogej

Gefreiter

am 25. Juni 1944, 23 Jahre alt, an der süditalienischen
Front gefallen ist.

Pettau, am 29. Juli 1944.

Josef und Ursula Kogej, Eltern; Sylva Schartz geb. Kogej
und Duscha Kogej, Schwestern; Ladislaus Schartz, Schwa-
ger; Ladislaus Schartz, Neffe. 3290

Am 15. Juli erhielten wir die erschütternde
Nachricht, daß unser innigstgeliebter und her-
zensguter Sohn, Bruder, Schwager und Onkel

Adalbert Jan

Gefreiter

im Alter von 21 Jahren, am 26. Juni 1944, seinem lieben
Bruder Rafael binnen zwei Monaten im Osten in den Tod
folgte.

Cilli, Laibach, Rabenberg, Windischlandsberg, Windisch-
feistritz, Marburg-Drau, Graz, Villach, den 25. Juli 1944.

In tiefstem Leid: Karl und Theresia Jan, Eltern; Karl, Anny,
Elisabeth, Adolf, Stefanie und Leopold, Geschwister; Maria,
Schwägerin; Anton und Franz, Schwäger; Georg, Neffe;
Helene und Annemarie, Nichten und sämtliche Verwandten.

DANKSAGUNG

Für die herzliche Anteilnahme am schweren Verluste
unserer Söhne und Brüder Rafael und Adalbert Jan spre-
chen wir allen Bekannten und Verwandten unseren innig-
sten Dank aus.

Die tieftrauernde Familie Jan

Anstatt eines frohen Wiedersehens in der
Heimat, erhielten wir die traurige Nachricht,
daß unser lieber Sohn, Bruder, Onkel und
Schwager

Johann Besiak

Gefreiter

am 25. Mai 1944, im Alter von 26 Jahren in Italien gefal-
len ist.

Winterdorf, den 8. Juli 1944.

In tiefer Trauer:

Josef und Antonia Besiak, Eltern; Franz und Alois, Brüder;
Therese und Antonia, Schwestern; Antonia, Schwägerin;
Tonka, Nichte 776